

SITUATION

#240

AUGUSTI 2017
ÅRGÅNG 22

S

T

M

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

**NATALIA
MUROBHA**
MÅLAR MÅNGFALD

**STENHÅRT
PARKLIV**

**RUBEN
ÖSTLUND**

**INTEGRATION
STEG FÖR STEG**

**SPÖ MITT
I STAN**

**SISSELA
KYLE**

*"Jag är uppvuxen på sjuttioalet
med ord som kollektiv och solidaritet.
Nu är det hemskt mycket 'jag'."*

KEN RING SARA OLAUSSON JENS LEKMAN MY BUBBA & ELSA HENRIK JANSSON-SCHWEIZER ELIAS

NALEN

**KUNGLIGA
FILHARMONIKERNAS
CELLISTER
TOR 10/8**

**BRÖDERNA
BROTHERS
LÖR 2/9**

**STU LARSEN
LÖR 23/9
STOCKHOLM
BURLESQUE
FESTIVAL
LÖR 14/10**

**JONNY LANG
TIS 31/10
PUBLIC SERVICE
BROADCASTING
TOR 23/11**

REGERINGSGATAN 74, STOCKHOLM. MER INFO OCH BILJETTER PÅ VÅR HEMSIDA

WWW.NALEN.COM 2017

AUGUSTI

#240

Omslag:
Joel Nilsson

JOEL NILSSON

20 "NÄR JAG SÄTTER PÅ MIG KAPPAN, HATTEN OCH DE PLATTA, LÅNGA, BRUNA KÄNGORNA SOM SER UT SOM LUCKY LUKE, VILKEN KRAFT JAG FÅR AV DET."

Sissela Kyle om när hon förvandlas till kvinnorrättskämpen Dagmar Friman.

MAGNUS SANDBERG

14 "DET ÄR ETT HANTVERK ATT KÄNNA ATT BÖJEN BLIR BRA."

Skateboardåkaren Stefan Jonsson bygger skateparker i betong.

MAGNUS SANDBERG

34 "EN GÄDDA HAR 700 TÄNDER, DET ÄR FLER ÄN EN HAJ."

Cityfiskarna Zelma French och Victor Sandberg om den trendigaste fisken att fiska, det största rovdjuret i våra vatten.

12 Ruben Östlund

I filmen *The Square*, som är inspelad i Stockholm, utforskar han konstvärlden och hur vi hjälper varandra i det offentliga rummet.

30 Integration steg för steg

För att dansa ihop behöver man inte prata samma språk – dansen är ett eget språk. På Megashop på Kulturhuset lär Danspiration nyanlända hiphop.

38 Målar mångfald

Konstnären Natalia Murobha vill med sina verk ge plats åt barnen i förorten. Själv kommunicerade hon genom bilder när hon kom till Sverige.

56 Svepet

Ken Ring, Jens Lekman, Henrik Jansson-Schweizer, Sara Olausson, Elias, My Bubba & Elsa, *Arvinge okänd*, ny livescen och mycket mera.

7 Mikaela Urbom

Gör musik om stereotyper och skriver bok om ätstörningar.

8 Gata fram och tillbaka

På Radhusallén i Äppelviken finns engelska radhus från 1919 och 1920 och en idé om en trädgårds-stadsdel.

10 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

11 Krönika: Maria Hagström

Livet i bostadsannonsen.

42 Min plats i stan

Skinnarviksparken är en av Jack Satianos favoritplatser i stan.

45 Mina drömmar

Stefanie Strömberg vill vara kreativ.

55 Korsord

63 Dåtid sthlm

Augusti 1963.

64 Brillant

Anders Pihl har kokat kräftor i 50 år.

66 På hörnet

Ringvägen/Grindsgatan.

GABRIEL LILJEWAL

Sara Olausson.

Sisselas dagbok, fiske i stan och något att göra

Sissela Kyle har en femårsdagbok. Där skriver hon inte om hur hon mår och vad hon känner, där skriver hon vad hon gör och med vilka. Också vad hon har ätit, eftersom hon är stort matintresserad. Särskilt förtjust är hon i husmanskost och vegetariskt.

Hon tycker det är roligt att se vad hon gjorde samma dag fem år i rad. Läs bakåt i tiden, det blir som en beskrivning av livet som pågår. Det kan visa sig att hon ätit lunch med Bitte just den dagen också tidigare om åren. Det är kul, men det är också svindlande, tröstande och deprimerande på samma gång, för hon upptäcker att det är så mycket samma saker, som hon gör om och

om igen. Men egentligen är det väl bra, hon gillar ju det hon gör.

Det gäller att ha något att göra. Oavsett om det handlar om att åka skateboard i en av stadens många betongparker eller att fiska mitt i staden och hoppas på att en gädda ska nappa men i stället få en cykel på kroken eller något annat skrot som folk slängt i stans vatten. Andra lär sig dansa hiphop på Kulturhuset i hopp om bättre integration och fler vänner.

SYSSELSÄTTNING ÄR VIKTIGT. För före detta kriminella personer kan det vara något som gör att de inte återvänder till ett liv i kriminalitet. Det kan också vara som för Stefanie Strömberg, hon ville ha något att göra

när hon blev hemlös och började då att måla, spela gitarr och skriva. Det har hon fortsatt med.

Allt det kan ni läsa om i det här numret av tidningen. Och det råder inte brist på saker att göra i Stockholm i augusti. Här finns även att läsa om ett stadslopp där löparna springer genom Stockholmsbyggnader, Parkteatern som turnerar i runt i staden och Ken Ring som har ett reggeacafé. Den som vill lära sig lite mer om kräftor inför sensommarens fest kan möta Anders Pihl som har kokat kräftor i 50 år.

I AUGUSTI GÅR det att se konstnären Natalia Murobhas konst på Instagram eller restaurang GUTE, läsa boken

om hur Gröna Lund förvandlas till ett gated community för seniorer eller se Ruben Östlunds nya film *The Square*.

Det gäller att ha något att göra, något som är roligt och givande, ha ett intresse, få utlopp för känslor eller bara umgås. När livet pågår i femårsintervaller.

Men själv ska jag ta mig en stunds semester nu och göra precis ingenting. Det måste man också göra ibland.

Maria Hagström

Tf chefredaktör
maria@situationsthlm.se

Situationist "Bearbetat minnet där jag lyckades segla en väns pappas båt på grund."

JOHAN OLSSON

Johan Olsson

GÖR: Art director för Situation Sthlm

"PÅ REDAKTIONSMÖTET FÖR det här numret kom David Bogerius med en idé till ett reportage om skateboardåkning. Som gammal skejtare tände jag till direkt och idéerna började poppa upp runt redaktionsbordet. Det landade i Stockholms betongparker. Vi tog kontakt med min gamla Västerås-kompis "Steven" som i dag arbetar med att bygga och anlägga betongskjerparker. De var precis i slutfasen av att anlägga en park i Apelsinlunden i Älvsjö dit David Bogerius och fotograf

Magnus Sandberg begav sig för att dokumentera arbetet. Kolla in reportaget på sidan 14.

SÅ HÄR I SOMMARTIDER pendlar jag in till Situation Sthlm från landet där vi precis blivit surrogatföräldrar till båten "Rus-Mari". Jag har studerat knopar via torra Youtube-tutorials och bearbetat minnet där jag lyckades segla en väns pappas båt på grund så vännens man som stod i fören och svabbade däcket flög överbord.

MARIA HÄGSTROM

Tommy Malmqvist

GÖR: Levererar tidningar till Situation Sthlm

JAG HAR KÖRT lastbil i 30 år och sedan ett år tillbaka för Brunkvist Gruppen. Levererar allt från tidningar till kakel, och får körningar över hela Storstockholm. Att köra i stan är en vanesak och i början var det inte lika mycket trafik som i dag. Värst är Gamla stan och där får vi bara köra under vissa tider på morgonen. Det är alltid trevligt att komma till Situation Sthlm, jag får ju kaffe och macka.

DET ÄR FRIHET att köra lastbil, ingen som jagar på en, jag kan äta när jag har lust och jag slutar för dagen när bilen är tom. Just nu lyssnar jag på Radio Viking när jag kör, men man får variera kanal varannan vecka så att man inte lyssnar på samma låtar om och om igen. Nu ska jag köra vidare till Jordbro, jag vet inte med vad, det finns inplastat i bilen."

REDAKTION

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-545 95390

Tf chefredaktör

Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

Jenny Lindroth

Redaktionsråd

David Bogerius, Gerd Eriksson,
Alexandra Sundqvist

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Henrik Emilson

Medverkande fotografer och illustratörer

Anneli Hildonen, Martina Holmberg,
Frans Hällqvist, Henric Lindsten,
Joel Nilsson, Magnus Sandberg,
Jesper Waldersten

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthlm.se

E-post

red@situationsthlm.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

131 000 läsare
(Orvesto konsument 2017:1)

Upplaga

22 500 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION

VD

Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Ekonomi

Lilian Dahlqvist
lilian@situationsthlm.se
08-545 953 86

Adress

Timmermangatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-545 953 81

Fax

08-668 79 09

Organisationsnummer

55 66 49-1071

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetschef,
sociala verksamheten

Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-545 953 81

Jonas Svensson

jonas@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution

08-545 953 81

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisationsnummer

80 24 11-1497

ANNONSERING & PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Catharina Persson
catharina.persson@mediakraft.se
tel. 070-421 02 80

Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration

12 nummer kostar 660 kronor

E-post

situationsthlm@pressdata.se

FÖLJ OSS PÅ SOCIAL- REALISTISKA MEDIER.

Upptäck Stockholm utan filter @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

HUVUDSTAN

Urban löpning genom Stockholmsbyggnader

ASFALT I stället för löpning genom skog och natur, springer du i STHLM Urban Trail på stadens gator, gränder och trappor. Dessutom går det inte bara förbi, utan in och genom ett antal byggnader. Det är som att springa trail i asfaltdjungeln och samtidigt få sightseeing.

Loppet har premiär 13 augusti, är cirka tio kilometer långt och går rakt igenom Kungliga Dramatiska Teatern, Mood Stockholm, Musikaliska, matvarekedjan Paradiset City, Skansen och Hotel C Stockholm.

Byggnaderna har avslöjats genom ledtrådar och gissningar på Facebook och det är möjligt att fler släpps.

– Det är en mix av turism, kultur och sport, där man springer utan tidtagning, säger Louise Fredriksson, projektledare på Marathongruppen.

Har det varit svårt att få tillstånd?

– Både och, men vi fick många av de byggnader som stod högst på

önskelistan och det blev en bra och spännande blandning.

MARIA HAGSTRÖM

"Texten belyser blickar HBTQIA+ personer får på stan, hur diverse fobiska kommentarer får en att må men att man alltid ska fortsätta kämpa, att man alltid ska vara sig själv."

Youtubern Thomas Sekelius har gjort Stockholm Prides officiella låt 2017: "One More in the Crowd".

Två dagars ungdomsfestival i Rågsved

MUSIK Rågsved har fått en ny festival. I Rågdalens parklek kommer både etablerade och lokala artister spela 9-10 augusti, på ungdomsfestivalen 124. Där finns också workshops, teater, dans och foodtrucks.

Rapparna Kumba, Beri och Denz kommer, samt lokala artisten Fiidow och poeten Brin Barwari. Alenium spelar pop-rock från sin nysläppta skiva. – Jag har gått från parkbänken vid Gullmarsplan till en scen på Rågsved. Min koppling till Rågsved är att jag har gått på behandling där. Tack vare den har jag kunnat göra klar min skiva, säger Anders Alenium.

Festivalen skapades efter att Stockholms stad förra året gav sommarjobbare i uppdrag att höra vad unga tycker behövs i deras ort.

MARIA HAGSTRÖM

Gratis film i stan

UTOMHUSBIO Gratis är bäst och det gäller film också. I augusti bjuder Stockholm filmfestival traditionsenligt på sommarbio utomhus i Rålambshovsparken. Förra året var det sju-tiotalsfilmer, i år är det istället åttiotalsfilmer på duken, bland andra *Do the Right Thing*, *Det stora blå* och *Dirty dancing*, som visas mellan den 16-20 augusti.

– Stockholms filmfestival Sommarbio är vår present till Stockholm och vår fantastiska publik, säger Git Scheynius, festivalchef.

Mellan 15-19 augusti bjuder Stockholms stad på Kulturfestival

I år visas bland annat *Spike Lees Do the Right Thing*.

och då fokuserar Klarabiografen, på Kulturhuset, på Indien. Det blir samtal om bland annat mindfulness, ayurveda och hållbar indisk mat och så givetvis film som presenteras av Cinema India, som *Just Let It Go*, *Friends*, *The Trap* och *Dance To the Rhythm*.

HENRIK EMILSON

Minnesväggen blir museiföremål

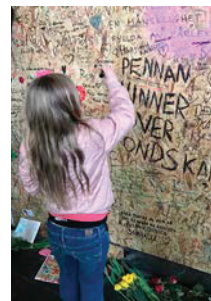
HISTORIA Minnesväggen från terrordådet på Drottninggatan finns kvar på Kulturhuset fram till 23 augusti. Till dess kan nya lappar sättas dit, men sedan blir allt museiföremål. Stadsmuseet tar över väggen som ska bevaras som en del av Stockholms historia.

– Den har en speciell betydelse, det är stockholmarna själva som spontant har skapat en kondoleansvägg. Man kan också genom foton se hur den har vuxit fram och beskriva väggens liv, säger Anna Ulfstrand på Stadsmuseet.

Om och hur den ska visas längre fram har museet inte tagit ställning till ännu.

Stadsmuseet och Stockholms läns museum har även bett stockholmarna att dela med sig av tankar, minnen, bilder, inlägg på sociala medier och samtal. Cirka 130 berättelser har hittills kommit in och många publiceras på dokumentation1453.tumblr.com.

MARIA HAGSTRÖM

SUSAN DYMLIN

Öppna koloniträdgårdar

ODLING Hammarbyhöjdens kolonionråde fyller 30 år och firar med Öppen trädgård 13 augusti. Här finns runt 90 kolonilotter, och de som äger lotterna öppnar sina trädgårdar mellan klockan 12-16 och delar med sig av tips och idéer till de intresserade.

– Det kommer att finnas café med hembakat fika och det går att byta fröer med varandra. En biodlare kommer att hålla föredrag om biodling och sälja honung, berättar Maria Herou på Hammarbyhöjdens Fritidsträdgårdar.

Kolonilotterna ligger söder om och precis nedanför Hammarbybacken, närmaste gatadress är Mariestadsvägen 31.

– Många vet inte att vi finns här. Vi vill sprida information om koloniträdgårdar. Ofta är kolonilottsområden nedläggningshotade. Vi vill att vi ska vara uppskattade av folk, säger Maria Herou.

MARIA HAGSTRÖM

MIKAELA GER UT BÅDE MUSIK OCH BOK

"Det går att bli frisk, det är jag ett exempel på."

LÅTSKRIVAREN OCH ARTISTEN Mikaela gör musik med personliga texter med koppling till sjukdomen anorexi, men också om åsikter, händelser och samhällsproblem.

– Jag har en röst som artist och vill använda den på bästa sätt, säger hon.

I augusti kommer hennes nya singel "Light me". Under hösten släpps fler låtar och i början av sommaren var hon aktuell med låten "Stereotypes".

– Stereotypes ifrågasätter de normer och ideal vi ständigt blir matade med. Jag placerades i en stereotyp som var svår att komma ur – hur jag skulle vara som kvinnliga artist. Det handlade om utseende, hur jag skulle se ut, men också fördomar om hur jag ser ut och då borde vara. Jag blev så trött på det, jag förlorade mig själv, säger Mikaela, som heter Urbom i efternamn.

Hon började sin solokarriär 2014, då som Mikaela Coco, men i dag ger hon ut sin musik, som är en blandning av r'n'b och pop, på eget bolag. Detta för att hon vill vara sann mot sig själv.

I oktober kommer dessutom hennes bok *Om jag bara vore lite smalare*, om resan genom sjukdomen anorexi. Hon berättar vad som hände inom henne, men även vad som skedde fysiskt. Boken innehåller också fakta, uttalanden från experter och intervjuer med familj och hennes behandlare.

– Det finns okunskap som förvärrar, som att det viftas bort som en tonårgrej eller tjejgrej, där man bara söker uppmärksamhet. Ju snabbare det tas på allvar, desto snabbare går det att bli frisk. Och det är en missuppfattning att det inte går, det är jag ett exempel på.

Mikaela Urbom fick anorexia när hon var 15 år och var fri från sjukdomen sex-sju år senare.

– Det var otroligt många faktorer som bidrog till att jag blev frisk, bland annat att jag fick en chans att jobba med musik. Jag gick från att inte vilja leva till att ha nåt att leva för, min musik.

MARIA HAGSTRÖM

Radhusallén, Äppelviken 11.37-12-01

.....

Skylden på grinden till innergården på de så kallade Engelska radhusen utmed Radhusallén uppmanar till stängning för att hålla rådjuren borta. Här vilar tanken om en trädgårdsstad från tjugotalet.

TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

ETT GRÅTT PRYDNADESÄPPLE placerat framför en svart, fyrkantig kruka med en stor bukett röd-vit-rosa blommor i på den gjutna entrétrappan. Med två skruvar på den blågröna dörren, under det igensatta brevinkastet, en gjuten metallskylt på svart botten som förkunnar: "Varning för hunden".

Skyddsplasten kvar runt nederdelen av stammen på ett nyplanterat träd i en av de mellersta trädgårdarna mot gatan på vänster sida.

En A-brunn från SKTF AB i Alvesta precis intill framdäcket på en parkerad mörkblå bil som står tätt inkilad mellan två vita bilar på höger sida av gatan.

En gråvit träportal – spaljéer på

båda sidor, med klängväxter som sträcker utmed sidor och överliggare – binder liksom samman radhuskroppen på Radhusallén med radhuskroppen utmed Västerled. På den mörkgröna metallgrinden en skylt: "Håll grinden stängd och rådjuren borta". Innanför grinden, en bit ner på grusgången framför ett av radhusen, står bord och stolar. Det sitter tre unga kvinnor vid ett av borden. En av kvinnorna pekar mot den lilla låga grind mellan buskagen som vetter in mot den grönskande innergården. Jag ser att hon säger någonting till de andra två vid bordet, men jag hör inte vad, för precis då kommer en mindre lastbil nedför gatan. Den kör sakta

och sniglar förbi de parkerade bilarna, det är vid något tillfälle bara centimeter mellan fordonens sidospeglar när han passerar.

DET LIGGER EN tvåkrona precis i skarven mellan asfalten och den lilla jordremsan vid elskåpet. Det innehåller – enligt etiketten på sidan – kabeldon. KSIP 663, IP 44. 630 A, 400 V, E 11 909 42, 30 kA O, 2.

Mitt emot, på andra sidan gatan, en presenning slarvigt hopvikt under ett lågt träd.

Radhusallén är en av fyra gator som de så kallade Engelska radhusen i kvarteret Drivbänken i Äppelviken har som gatuadress. De övriga tre gatorna

är Asplundsvägen, Alviksvägen och Västerled. De 43 radhusen byggdes mellan 1919 och 1920 efter en ny arkitektonisk idé om en trädgårdsstadsdel och ritad av arkitekt Gunnar Wetterling, med influenser från bland annat England och Tyskland. Husen placerades kring ett grönområde där man kunde odla och alla husen är enhetliga i utformning och färgsättning – fasaderna varierar i kulör mellan beige, rosa och gult, entrédörrarna i brunt, mörkgrönt, vitt eller grönblått.

LÅGA HÄCKAR. SOMLIGA av radhusen har fönsterluckor.

På höger sida av gatan fristående villor. På en stenlagd uppfart står två

avfallstunnor utrullade mot gatan i väntan på tömning – en grön för vanligt avfall, en brun och smalare för annat, mer miljövänligt avfall.

En mörkblå sedan backar ut från en garageuppfart. Fotograf Sandberg tvingas ta ett steg åt sidan när föraren lägger om ratten, låter bilens bakparti svänga upp mot en bil parkerad utanför på gatan – han backar så nära att det är uppenbart att han har backvarnare – och kör sedan, med aningen högre hastighet än vad jag tror områdets småbarnsföräldrar skulle uppskatta, nedför gatan och tar sedan vänster.

Inifrån en trädgård hörs tre rappa hundskall, sedan tystnad. 📍

CALL
ME!

XX AL.

MARIA HAGSTRÖM

LIVET I BOSTADSANNONSEN

länningar i ljusa toner, högklackade skor och strukna kavajer. Gästerna kliver ut ur en vit Mercedes. Värdepåret tar emot buketten med gula blommor. Välkomna, kliv från "brusande city in genom porten till en privat miljö".

På terrassen öppnas champagneflaskan. Alla ler och skrattar. Så kan du leva på den här terrassen.

I det vita sterila köket, som "innehåller allt du kan drömma om", fixas maten nästan helt utan köksgrejer. Gästerna minglar och skrattar. I diskhon står en uppdrucken champagneflaska. Så pass trevligt kan du ha det här.

Och kuddarna ligger i en puffig perfekt rad. Här använder du inte sofforna, men gästrummet "är såklart ofta använt av dina vänner".

I det vita badrummet har paret vita badrockar och fyllda champagneglas. Vid handfatet ligger en buketten rosor. Och sedan: mannen har slängt kläderna lite slarvigt genomtänkt över sängkanten, väntar under det fluffiga täcket. Kvinnan kommer leende ut ur badrummet. På nästa foto kramar de lyckligt om varandra. Så kan du leva i

det här sovrummet.

Om du nappar på bostadsannonsen.

Det finns annonser som inte bara säljer lägenheter, de säljer en drömtillvaro med skådespelare som skrattar i sovrum så ljusa att de knappast går att sova i. På bostadsmarknaden gäller det att sticka ut. Ta bilder på människor med hästhuvuden som

DE SÄLJER EN DRÖMTILLVARO MED SKÅDESPELARE SOM SKRATTAR I SOVRUM SÅ LJUSA ATT DE KNAPPAST GÅR ATT SOVA I.

dansar i vardagsrummet, fyll badkaret med paprikor, blås upp vita ballonger i hallen, placera statister i sekelskifteskläder i sekelskiftesvillan och ta foton i sepiafärg. Namnge akvariefiskar och berätta om livet här:

"Det var i den här lägenheten mitt och min sons nya liv började. Vi bestämde alla regler. Här har det till

exempel aldrig bråkats. Däremot har det lekt många hundra timmar med lego. Här har sjungits sånger, ritats teckningar och lästs sagor. Och här har kramats, pussats, killats, busats och skrattats."

Alltid skratten. Aldrig bråken.

Människor som inte är som människor.

En vanligare variant är att en stylist

en så kallad perfekt person.

Det handlar inte bara om lägenheten, det handlar om idéen om livet i den. Spelade liv, stylade liv, påhittade liv, inget liv. Och vi vill ha stilen, vi är trendkänsliga.

Som lägenhetssäljare går det förstås att välja billigare alternativ innan försäljning: att själv städa bort så mycket som möjligt av sig själv. Sedan använder fotografen vidvinkel för att förstora rummen och ljusar upp dem i Photoshop. Inget är som i verkligheten. Men ingen vill ha verkligheten. Vi vill ha de ljusa rummen med skratten.

Och tänk på att sälja vid rätt tidpunkt och köpa vid rätt tidpunkt. Stressen. Och ändrade låneregler, räntor hit och räntor dit, amorteringar och topplån. Stressen. Renoveringshelveten, färgtoner på kakel och offerter. Stressen. Och sitta i styrelsen, delta i gårdsstädning, byta ut kylskåpet som gått sönder, spara en buffert, minst två månadslöner. Stressen.

Tacka vet jag hyresrätter – "lite närmare verkligheten, men alldeles för få!" 📍

BLI INTE NOLLAD!

När storbankerna ger noll ger vi lite extra.
Skaffa sparkonto med ränta hos oss!

SBAB!
från dröm till hem

Kontot omfattas av den statliga insättningsgarantin enligt beslut av Riksgälden. Insättningsgarantin innebär att om SBAB försätts i konkurs eller om Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in, garanteras varje kund ersättning för sin sammanlagda behållning i SBAB med ett belopp om högst 950 000 kronor. Utöver detta belopp kan kunden få ersättning för insättningar från vissa särskilt angivna händelser t.ex. försäljning av privatbostad, avgångsvederlag, försäkringsersättning med högst 5 miljoner kronor. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin inom sju arbetsdagar från den dag SBAB försätts i konkurs eller från Finansinspektionens beslut enligt ovan. Garantimyndigheten har rätt att i vissa fall skjuta upp utbetalningen. För ytterligare information, se www.riksgalden.se/sv/insattningsgarantin/

Ruben Östlund är tillbaka och han har redan vunnit Guldpalmen i Cannes med sin film *The Square*, som utspelar sig i Stockholm. I filmen utforskar han konstvärlden, men också hur vi hjälper varandra i det offentliga rummet. **TEXT HENRIK EMILSON FOTO FRANS HÄLLQVIST**

RUBENS RUTA

sin senaste film *The Square* har göteborgaren Ruben Östlund förlagt handlingen till konstvärlden och den kungliga huvudstaden.

– Filmen utspelar sig på ett konstmuseum, men vi hade inte tänkt ut vilken typ av konstmuseum det skulle vara från början. Så en dag gick jag förbi Stockholms slott och kom att tänka på hur man hade gjort i Frankrike. Efter franska revolutionen, när landet slutade vara monarki och blev republik, så undrade de vad de skulle göra med de här stora byggnaderna och slotten som stod tomma. Flera blev konstmuseum, som Louvren och Versailles. Då kom jag på en rolig tanke, vad händer om monarkin är avslutad i Sverige och man har valt att göra ett museum för modern konst i Stockholms slott, monarkins högberg. Det var en rolig provokation helt enkelt, säger han.

Utöver att vara en rolig satir om konstvärlden, utforskar han i *The Square* också bland annat begreppet ”hjälp”, att få hjälp och att hjälpa andra på olika vis. En verklig händelse inspirerade till en scen i filmens inledning som handlar om bystander-effekten, eller åskådareffekten, där folk är mindre benägna att erbjuda hjälp, om det finns flera personer närvarande. En kvinna var jagad av en arg man och slängde sig i armarna på en person precis bredvid Ruben Östlund och sa ”... hjälp, han kommer att döda mig.”

– När det händer nåt i det offentliga rummet har vi ofta svårt att veta vem det är som ska ta ansvar. Vi blir helt enkelt passiva och ju fler vi är, desto mer trögtänkta blir vi. Den här mannen som tar emot kvinnan blir förstas också rädd, ska han behöva slåss nu, för nån han inte känner? Då får han

syn på mig och tar tag i min axel och säger ”nu backar du upp mig”. Det var ett väldigt effektivt sätt att bryta bystander-effekten, plötsligt hade han bildat grupp med en medmänniska.

I filmen är det huvudpersonen, museichefen Christian, som blir indragen i situationen. Scenen utspelar sig på Odenplan.

– Vi hade först tänkt att spela in på Västerlånggatan. Men sen gick jag förbi Odenplan och jag gillar verkligen den platsen och torget, den har en väldigt speciell känsla över sig. I Gamla stan är det dessutom ganska tillslutet med hus tätt inpå, medan Odenplan är öppet och luftigt. Det kändes bra

DET ÄR INTE BARA DE SOM ÄR GODHJÄRTADE SOM SKA GE.

att öppna filmen där. Men viktigast för scenen var att ha en plats i det offentliga rummet där människor möts utan en inbördes hierarki där jag kunde experimentera med bystander-effekten, förklarar han.

GENOMGÅENDE I FILMENS stadsbild är närvaron av hemlösa människor och tiggare. Han berättar att en del är skådespelare, andra är personer med liknande bakgrund som dem de ska föreställa. Även här handlar det om hjälp, att hjälpa eller få dåligt samvete över att inte kunna hjälpa.

– Det är nåt jag själv tänker mycket på när jag går nedför gatan och möter en människa som tigger och ber om hjälp. Jag tycker att det har lagts ett extremt stort ansvar på

individerna att ta hand om andra individer som har råkat illa ut. Där kan jag känna mig maktlös som medmänniska. Även om jag ger pengar, så kan jag inte ändra personens livsförutsättningar i stort. Jag tycker i stället att man ska bestämma att nu höjer vi skatten 0,01 procent, eller vad som krävs, för att ta itu med situationen tillsammans. Jag tycker det är helt bisarrt att den diskussionen inte förs. Det är väl självklart att alla ska vara med och betala, det är inte bara de som är godhjärtade som ska ge.

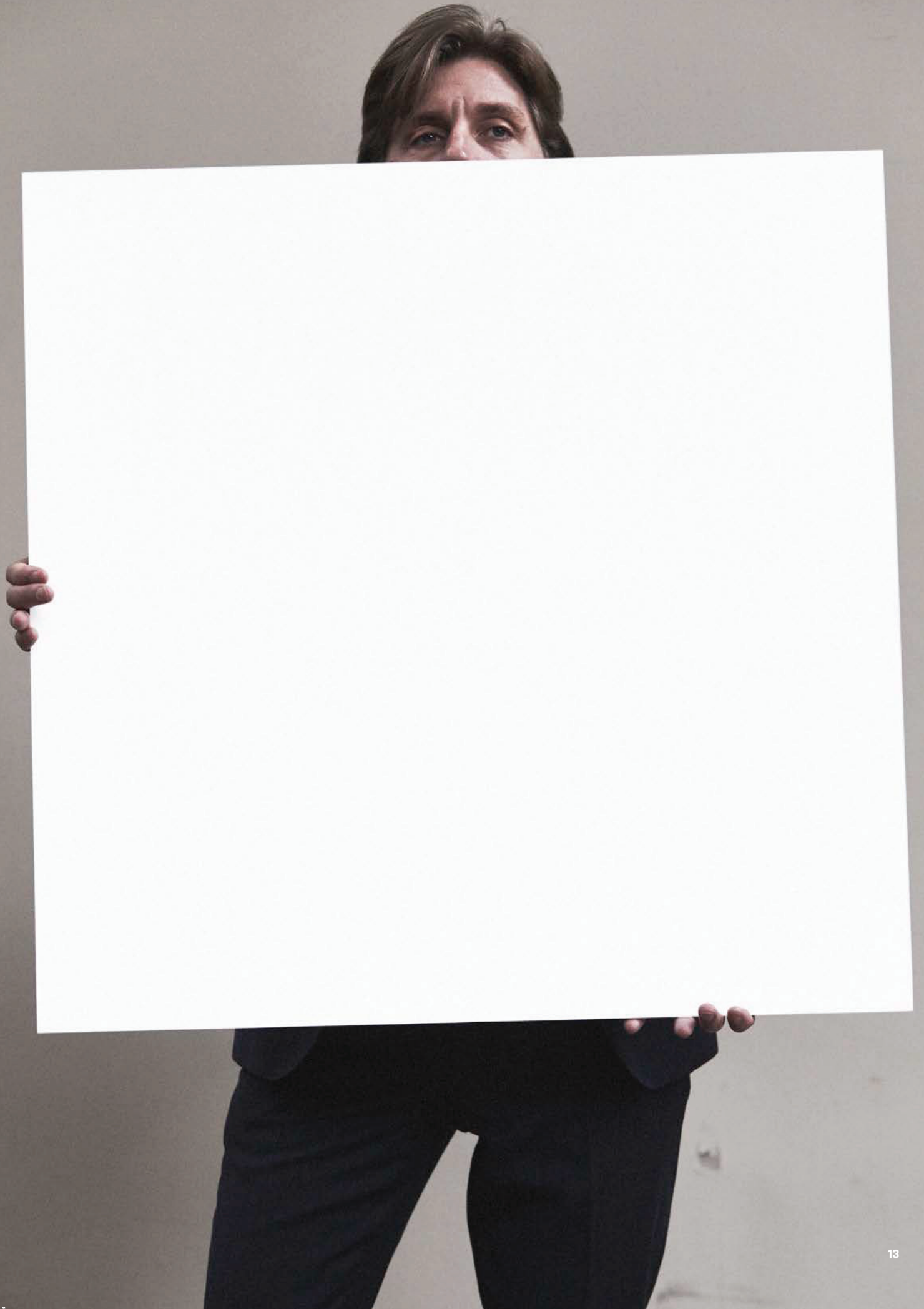
THE SQUARE HAR redan vunnit Guldpalmen i Cannes för bästa film. Precis som Christian i filmen, blir nu Ruben Östlund själv en ännu mer etablerad regissör och kulturell maktfaktor. Kommer det att påverka hans sätt att se?

– Det kommer det säkert att göra. Människans sätt att tänka är ju väldigt beroende av vilken position man har i det ekonomiska systemet. Då måste man se på sig själv väldigt kritiskt, hur förändras mitt synsätt på samhället i samband med att jag klättrar i hierarkierna. Det måste man vara försiktig med och ha en förståelse för, säger han.

I sin nästa film *Triangle of Sadness* kommer Ruben Östlund fokusera på mode- och skönhetsindustrin. Hans flickvän är modedefotograf och en kompis till henne träffade en plastikkirurg i en bar. Kirurgen sa att hon hade en ”triangle of sadness” – den bekymmersrynka som kan finnas mellan ögonbrynen.

– Då sa kirurgen att den kunde han fixa på 15 minuter med botox. Jag tyckte att det var så komiskt, att en triangel av olycka eller bekymmer man har haft hela livet kunde han ta bort på 15 minuter, att det bara var ytan som behandlades. ☹

RUBEN ÖSTLUND FÖDD: 13 april 1974 i Göteborg **YRKE:** Regissör och manusförfattare. Har bland annat gjort filmerna *Scen nr: 6882 ur mitt liv* (kortfilm 2005) *De ofrivilliga* (2008) *Play* (2011) och *Turist* (2014). **AKTUELL:** Med den hyllade filmen *The Square* som handlar om hur en PR-kampanj för konstprojektet *Rutan* spårar ur.

STENHÅRT PARKLIV

Starkaste trenden bland skejtare är parkåkning. Och snart finns knappt ett område i Stockholm som saknar skatepark i betong. Störst är Highvalley Skateworld i Högdalen, och under Lilla Västerbron finns en innerstadspark och i Älvsjö gjuts nu det allra sista. TEXT **DAVID BOGERIUS** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Den lilla parken Solbrännan i Älvsjö gör skäl för namnet denna sommardag. I den gassande solen arbetar Stefan Jonsson och hans kollegor från Nord Skateparks med att gjuta det sista av en ny skatepark. Bland murhinkar och slevar ligger en nyss använd skateboard, så mycket av parken är redan färdig.

– Det är inget speciellt med konstruktionen. Vi bygger upp allting i grus och formar, armerar och gjuter. Det är det vanliga sättet, säger Stefan Jonsson som är arbetsledare på Nord Skateparks.

Trots att Nord Skateparks, som har kontor i Nacka, knappt har funnits i tio år har företaget redan anlagt över 30 parker för skateboardåkning över hela Skandinavien.

– Vi som jobbar med det här är alla skejtare. Det är så vi har kommit in i den här branschen, och sen har vi väl alla lite olika hantverkarbakgrund. Det är verkligen ett roligt jobb och vi bygger ju för vår egen skull eftersom vi själva använder parkerna, säger Stefan Jonsson.

Han beskriver arbetssättet som lite annorlunda än vanligt betongarbete. Betongen sprutas upp genom en slang med lufttryck som är kopplat till ett munstycke för att sedan formas.

– Det är ett hantverk att känna att böjen blir bra, man ser ju vad som funkar.

SKATEBOARDÅKNINGENS POPULARITET I Stockholm gick länge upp och ner sedan den första stora vågen i slutet på sjuttioalet då Gallerian i city blev en välbesökt plats för så kallad street skating, åkning i gatumiljö. Sedan slutet av nittioalet har antalet åkare legat på en mer jämn nivå.

– Förut var det mer som att det kom en generation som skejtade men nästa gjorde det inte, men nu har sporten vuxit så pass mycket att det inte blir lika stora svängningar. När jag växte upp och började åka fanns det ingen tävlingsscen på samma sätt som nu, men nu finns det riktigt stora tävlingar. Skateboard är till och med en OS-gren i Tokyo 2020 och det tycker jag är helt rätt, för mig är det är verkligen en idrott, säger Stefan Jonsson.

Han menar att parkåkning är den starkast rådande trenden bland skateboardåkarna och att åldrarna varierar. Det kan vara allt från småknattar till 50-åringar, så kallade gubbskejtare, i parkerna. Stäm-

David Edlund, Jani Mäkelä, Tom Ställmar, Matt Marek, Stefan Jonsson och Jonas Carlsson har precis gjutit den norra delen av parken som går under namnet "Apelsinlunden".

ningen är oftast god, främst genom kutym och en mängd oskrivna regler, men det kan uppstå konflikter. Skateboardförbundet avråder från att låta skejtare och kickbikeåkare, som oftast är yngre, samsas på samma yta då det finns risk att det blir för trångt och då lätt kan uppstå skador till följd av en krock mellan åkare. Den nya skejtparken vid parkleken Nybygget i Gubbängen hann knappt öppna innan det blev tjafs mellan skejtare och kickbikeåkare trots att Stockholms Stad satt

upp ett tidsschema. Varannan dag är det kickbike mellan 12 och 17 och skateboard mellan 17 och 22 och varannan dag tvärtom. På förmiddagarna får alla åka.

– Jag har själv inga problem med att det springer runt ungar och leker, men jag väljer bort vissa parker under tider då jag vet att det kommer att vara mycket barn och kickbikes. Det är väl så där med allting, jag läste en insändare där det klagades på att det är barn som leker på stadens utegym, säger Stefan Jonsson.

Stefan "Steven" Jonsson.

SKATEPARKER

En skatepark är större anläggning för skateboardåkning som även kan användas av bland annat inlines- och kickbike-åkare (sparkcykelåkare). Den innehåller till skillnad från en ramp flera delar att åka på. I början byggdes parkerna i trä men efter det lyckade bygget av Stapelbäddsparken i Malmö 2005 har betongparkerna blivit vanligare. I Stockholm finns en inomhuspark, Sthlm Skatepark i Fryshuset, som byggdes redan 1989.

När betongen brunnit är det dags att fästaka höjarna. Men först ombyte.

Hur står sig Stockholm som skateboardstad internationellt sett?

– Väldigt bra. Det finns många parker per

capita och det är en ganska bra spridning över staden. Det är söderort som har halkat efter lite, men nu finns ju parken i Gubb-

DET FINNS MÅNGA PARKER PER CAPITA OCH DET ÄR EN GANSKA BRA SPRIDNING ÖVER STADEN. DET ÄR SÖDERORT SOM HAR HALKAT EFTER LITE, MEN NU FINNS JU PARKEN I GUBBÄNGEN. Stefan Jonsson

ängen (öppnade i juni).

Det växande antalet skateparker i Stockholm hänger ihop med att det ofta är en bra investering. Kommunalpolitiker kan skapa aktivitets- och mötesplatser utan att spräcka budgeten.

– En skatepark i betong är relativt underhållsfri. Den behövs behandlas någon gång per år och städas ifall det har klottrats, men det är egentligen ingen extrakostnad för kommunen. Sen håller den ju i 20 år minst, säger Stefan Jonsson.

DEN 17-ÅRIGA SKEJTAREN och bloggaren Wiktor Terelak rankar Highvalley Skateworld i Högdalen som Stockholms bästa skatepark och kallar den för "5 500 kvadratmeter av ren lycka". Enligt de ursprungliga planerna skulle parken nu ha varit ännu större och bättre, men det byggde som inleddes 2011 avstannade när pengarna, 30 miljoner kronor, inte räckte längre. Idrottsborgarrådet Emilia Bjurgren (S) skyller på den förra majoriteten i Stadshuset och kan inte ge något svar på när bygget kommer att återupptas. En av anledningarna till att ärendet hamnat långt ner i prioriteringsordning är att skateboard ses som en mansdominerad sport.

- Vi är överens i majoriteten om ett jämställdhetsperspektiv. Och det är till största delen killar som åker skateboard. Det är beklagligt att tvingas ställa sporter mot varandra, men som det är nu har i alla fall skateboardåkarna fått en grundförutsättning för att åka, sa Emilia Bjurgren till Stockholmdirekt.

Wiktor Terelak rekommenderar även skateparken i Råambshovsparken som byggdes ut 2014.

- Tre bowls (poolformad ramp) och en skön flowing street-yta med trappor och rails (räcken). Nu finns en liten del för nybörjare och kickbikers också. 📍

DET ÄR JÄTTEBRA FÖR DEN GEOGRAFISKA SPRIDNINGEN ATT DET INTE BARA BYGGS PARKER I BÄTTRE BEMEDLADE OMRÅDEN.

Stefan Jonsson (om Ravinen)

EWELINE H BACKSTRAND
Wiktor Terelak.

EWELINE H BACKSTRAND
Wiktor Terelak i "Rålis" skatepark.

Rålis

STOCKHOLMS STAD

Den smarta placeringen under Lilla Västerbron skyddar mycket av skateparkens 1 400 kvadratmeter när det regnar.

En variationsrik bana i Råambshovsparken som passar både nybörjare och mer avancerade åkare.

Stefan Jonsson: "Då det är den enda innerstadsparken så blir den verkligen en mötesplats. Många yngre skejtare åker dit för att de vet att det alltid finns kompisar där."

Highvalley Skateworld

PERKULDI FORSBERG

Störst i Sverige med hela 5 500 kvadratmeter på Magelungsvägen i Bandhagen. Invigdes 2012. Flera skateparker anpassade efter olika åkstilar har byggts intill varandra.

Gratis tjejskate varje onsdag med kvinnliga ledare och möjlighet att låna bräda och skydd.

Stefan Jonsson: "Det är väl skateparkernas flaggskepp här i stan och det är väl lite så man bygger här, det ska gärna vara monument som Globen och Tele2 Arena liksom. Siktet var inställt på att göra den största skateparken och den blev jättebra. Det är alltid mycket folk där."

Ravinen

STOCKHOLM SUBURBENERS

Skulle ursprungligen byggts i Skogås men flyttades efter markproblem till Vårby Allé i Vårby Gård. Göts på plats bredvid dansbanan under tunnelbanan och stod klar i våras.

Stefan Jonsson: "Det är jättebra för den geografiska spridningen att det inte bara byggs parker i bättre bemedlade områden. Hela Sverige Rullar (ett projekt för integration genom skateboardåkning reds. anm.) har sett till så att fritidsgården har fått skateboards och skydd att låna ut."

Jani Mäkelä sätter en frontside 5-0, Stefan Jonsson landar en backside ollie och Matt Marek i en stilfull frontside rock n' roll.

Åva

800 kvadratmeter skatevänlig betong bredvid Åva Gymnasium i Täby. Parkens form är inbjudande även för åskådare i

och med de generösa utrymmen som finns runt betongen. Kickbikes är, som i de flesta skateparkerna, inte tillåtet, men Åva Kickbikepark ligger precis bredvid.

Stefan Jonsson: "Den första parken som vi byggde som en swimmingpoolreplika. Det är en jättefin park som har varit väldigt välbesökt när jag har varit där."

Nacka

750 kvadratmeter stor betongpark med belysning som ligger på Nacka IP sedan 2009. Det är även tillåtet att åka BMX- och kickbike.

Stefan Jonsson: "Nacka Kommun var väldigt tidiga med att satsa på en skatepark och vågade lita på oss som byggde den trots att vi bara hade byggt en park i Sollentuna innan. Tack vare det blev parken i Nacka ett väldigt bra exempel som vi sedan kunde visa upp för andra."

Apelsinlunden

Ligger bara ett par hundra meter från Älvsjö Station men är väl gömd innanför träden i parken Solbrännan mellan Älvsjö centrum

och Solberga. Liten men effektiv bana som även kickbike-åkare får använda.

Stefan Jonsson: "Jag tror att den kommer att tilltala ett ganska stort spektra av skateboard-åkare för den är ganska allsidig. Det finns lite större saker men även mindre och lättare. Jag kommer själv att komma hit och åka."

DÄR

ALL

ALLT BÖRJJADE

Sissela Kyle sysslar med kulturell skatteåterbäring. Det är vad den 75-åriga Parkteatern är för henne. Där är hon i dag chef, men hon stod på en parkteaterscen redan som 23-årig praktikant och ny i stan. I höst skickar hon ut Kretsteatern på turné i ytterstaden och är tillbaka som kvinnorrättskämpen Dagmar i *Fröken Frimans krig*. TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO JOEL NILSSON OCH HENRIC LINDSTEN

on letade efter sitt namn på listan som hade satts upp vid Statens Scenskola på Södermalm. Där fanns namnen på de som hade kommit in 1978. Sissela Kyle var 21 år gammal och det hade länge varit hennes dröm att gå på scenskolan. Hon var bara sex år när hon för första gången upplevde "teaterns magi". Då satt hon i publiken på Västerås teater och tittade på kusin Karin som var en av de dansande björnarna på scenen. Och så började det snöa vita stora flingor över dem – det var något alldeles magiskt tyckte Sissela Kyle.

Med kompisarna brukade hon leka roll- och teaterlekar och varje måndag samlades familjen framför tv:n i radhuset i Partille utanför Göteborg för att titta på tv-teater. Hon kommer särskilt ihåg Arnold Weskers föreställning *Rötter*, där Anita Wall spelade bonddottern Beatie som reser till London, blir förälskad, politiskt nyväckt och sedan återvänder till familjen.

Det var med en scen från den föreställningen som hon hade sökt in till scenskolan. Det var hon inte ensam om. Av omkring 1 000 sökande, var kanske 700-800 tjejer och av dem uppskattar hon att 500 valde att kliva upp på scenen som Beatie.

– Det säger ju en del om hur starkt och bra det var, men också hur lite det fanns för unga tjejer. Det var liksom Beatie i *Rötter* man valde om det skulle vara nåt modernt och inte Ofelia, säger Sissela Kyle i dag.

Det hade varit flera intagningsprov våren 1978 och hon hade åkt mellan Göteborg och Stockholm ett antal gånger med ner-

vös väntan däremellan. Nu var de bara 24 sökande kvar och hälften skulle komma med. Efter tre dagars prov, följt av en kväll med öl på krogen, sattes den där listan upp.

Och där stod det: Sissela Kyle.

– Jag glömmer aldrig när jag stod och läste mitt namn. Det var stort. Jag skulle få börja på Statens Scenskola. Att jag kom in är fortfarande bland det häftigaste som har hänt mig i livet.

Den sommaren, när hon jobbade på Sahlgrenska sjukhuset och dansade till "Because the Night" med Patti Smith på rockklubben Errols, var hon extra glad.

På hösten flyttade hon upp till Stockholm.

SISSELA KYLE SITTER nu på sitt kontor på Parkteatern ute på Djurgården i båthall 2. Utanför finns knappt ett moln på himlen. Inget kan göra en parkteaterchef gladare. Vädret är det jobbigaste med att leda stadens parkteater, "knäckande jobbigt". Hon "knarkar väderappar", men tycker inte att någon av dem funkar särskilt bra den här ostadiga sommaren – regnskurarna kommer ändå.

– Vi har genomskinliga tält som vi sätter upp över musikerna för att skydda instrumenten. Det går på en halv minut, det är ett litet skådespel när de kommer upp. Sen får artisterna stå med paraplyer. Publiken sitter oftast kvar, vi har en så himla lojal publik.

Från en hög papper på skrivbordet plockar hon fram ett gammalt foto som föreställer hennes klass på Scenskolan, taget när de gick ut 1981. Flera ansikten känns igen: Peter Stormare, Jessica Zandén, Maria Johansson, Cecilia Nilsson.

Det var en bra klass och hon tyckte om huvudstaden.

– Stockholm var underbart, välkommande, härlig och stort. Men jag har inget lokal-sinne, jag hittade absolut inte, mer än från Västmannagatan, där jag var inneboende, till scenskolan på Söder.

Trots att hon har trivts i Stockholm har hon alltid haft kvar en längtan till Göteborg.

– Jag är uppvuxen utanför Göteborg och under uppväxten längtade jag alltid in till Göteborg, till den stora staden vid hamnen med Chalmerskortegen, Bräutigams konditori, Avenyn, Stadsteatern och Konserthus-et. Jag har aldrig slutat längta dit, det har aldrig gått över. Jag tror jag fortsätter med det tills jag dör.

Varför har du aldrig flyttat dit?

– Jag kan inte flytta dit jag längtar, det

finns liksom inte. Jag skulle längta dit även om jag flyttade dit, för det är bilden av Göteborg som jag hade när jag var ung. Den staden är på sätt och vis en fantasistad.

Sissela Kyle har helt enkelt i stället varit kvar i Stockholm. Och redan under utbildningen på scenskolan kom hon i kontakt med Parkteatern, där hon gjorde sin praktik. Hon plockar fram ett till gammalt foto där hon står med svart kavaj och fluga med armarna utbredda i en välkomnande gest.

– Vi spelade Tolvskillingsoperan och vi elever var prostituerade, gangsters, poliser och tiggare. Men det var lottdragning och jag fick rollen som konferencier, utropare, och det är väldigt roligt med tanke på att det är så jag står i dag på Parkteatern ganska många år senare. Hej välkomna! utropar hon och slår ut med armarna.

JAG SKULLE FÅ BÖRJA PÅ STATENS SCENSKOLA. ATT JAG KOM IN 'ÄR FORTFARANDE BLAND DET HÄFTIGASTE SOM HAR HÄNT MIG I LIVET.

Det är tredje året hon är chef för Parkteatern, som varje sommar förser Stockholm med gratis teater, dans, musik, författarsamtal och andra event i stadens parker, parklekar och torg.

– Jag tycker att det är ett hedersuppdrag och är jätteglad att jag får göra det. Det är en sån unik institution. Och nu fyller den 75 år. Det är fantastiskt att den under alla år funnits tillgänglig för alla, 100 procent avgiftsbefriat. Jag brukar säga att det är en kulturell skatteåterbäring.

Parkteatern startades av Holger Blom som var arkitekt och stadsträdgårdsmästare. Han skapade också så småningom den så kallade Stockholmsstilen, som stod ut i världen med sin progressiva parkpolitik. Han ville göra parkerna öppna och tillgängliga, i stället för att bara vara fina promenadstråk där folk kunde gå och beundra tjugig blomster. Parkerna skulle också användas till lek, spel och kultur.

Men när han startade parkteatern 1942 var det krig i Europa.

– Det var riktigt oroliga tider. Stockholms parker användes på den tiden mycket till vedupplag, insamlingsplatser för nödhjälp och det byggdes skyddsrum. Under Vitabergsparken ligger det till exempel ett stort skyddsrum och dessutom gjorde man provisoriska skyddsrum av cementrör som man tänkte att folk kunde krypa in och gömma sig i. I dessa mörka tider drev Holger och gänget omkring honom igenom att vi skulle ha kultur, det ska vara glädje och gemenskap. Det är så fint.

Torsdagen 11 juni 1942 spelades den första föreställningen – Stockholmskväll, ett musikaliskt program i Junotäppan i Gamla stan.

Sissela Kyle plockar fram en bok som gjordes när Parkteatern fyllde 50 år, tar på sig sina glasögon med rosa bågar och läser högt.

– Torsdagen den 11 juni 1942 hängde det regn i luften. Trots det samlades en stor och nyfiken publik i den lilla parkanläggningen Junotäppan vid Prästgatan i Gamla stan. En del hade lockats av tidningarnas annonser om att gatukontorets parkavdelning hade för avsikt att presentera en ny form av konserter denna sommar: visafnar.

Och därefter har verksamheten växt och i dag har Parkteatern 165 föreställningar, 45 produktioner, som spelas på 50 platser runt om i Stockholm. I augustis program finns till exempel *Min mammas dotter*, en teaterföreställning om att tillhöra två kulturer, som spelas i Järfälla och Solna. I Rålambshovsparken blir det nycirkus och Opera Devine uppträder i Hägerstensåsen och på Långholmen. I Vitabergsparken blir det två dagars jazzfest för att fira att Fasching fyller 40 år, men också Babben Larsson, Emil Jensen och balettföreställningen *Dansistan*. Bland andra.

Hur väljer du vad som ska vara med?

– Dels får vi jättemycket förslag och så tittar jag på mycket. Jag försöker tänka vad som passar i en park. En föreställning som är fin inomhus behöver inte gå lika bra utomhus. Det händer så mycket i en park: ett barn tappar sin glass, en gubbe blir full, en mås skiter, en pensionär får ont i ryggen. Det går inte att stå på scenen och tänka att här är vi i vår egen lilla bubbla. Man måste både nå ut ordentligt, men också ha lekfullheten att ta emot att det händer saker hela tiden, att livet pågår runt om.

Var det självklart för dig att säga ja till uppdraget?

– När Benny Fredriksson, som är vd för ►

Stockholms Stadsteater, frågade mig blev jag jätteförvånad. Jag trodde han skulle be mig om ett regiuppdrag. Men jag gick från det mötet på lätta fötter och med ljusa tankar och var glad i hågen, och jag tänkte: hur länge ska jag för anständighets skull vänta innan jag tackar ja? Jag väntade till nästa dag.

PARKTEATERNS FÖRRÅD ÄR fullt. Rekvisita, filtar till publiken, gräsmattor som kan rullas ut. I dag, i början av juli, ska här rensas och personal i gröna t-shirts har börjat röjningen. Det ska göras plats åt de vagnar som har varit ute på turné i Stockholm. I juli är parkteatern koncentrerad här på Djurgården, för att det är hit folk främst kommer då.

– Juli är ju den stora semester månaden

JAG ÄR UPPVUXEN PÅ SJUETTIOTALET MED ORD SOM KOLLEKTIV OCH SOLIDARITET. NU ÄR DET HEMSKT MYCKET 'JAG' OCH 'MIN UPPLEVELSE' OCH 'FÖR MIG'.

och Djurgården är vårt största turistmål, men även stockholmarna åker hit då. Jag tror det är 17 miljoner besökare per år. Förutom att det är mycket natur här, så är det mycket som kostar pengar här och då vill vi vara ett icke kommersiellt alternativ på Djurgården. Men i augusti turnerar vi igen, förklarar Sissela Kyle.

Under den stora eken, där förskolebarn i neongula västar leker, ska en scen snart stå. Här finns också en gammal estradvagn, som är för trött för att vara ute på vägarna, men fortsätter att tjäna sin publik på Djurgården.

På väg tillbaka in i kontoret igen säger Sissela Kyle att hon måste gå och säga en viktig sak till personalen. Var inte kaffet hon gjorde i morse lite svagt?

Och sedan stöter hon på Niklas Borefors, verkställande producent, som är lycklig över gårdagens Bollywood-föreställning i Råambshovsparken. 7 000 personer var det i publiken. "Fantastiskt, då är det trångt."

SISSELA KYLE HAR nyligen fått ett utvidgat uppdrag, att starta upp Kretsteatern – turnerande teater i ytterstaden. Vissa föreställningar på Kulturhuset, framför allt från Soppteatern, tar de med ut i ytterstaden under vår och höst. I våras började de och i oktober kommer föreställningarna bli fler.

Det är betydligt billigare än i innerstaden. 100 kronor är biljettpriiset, men 60 kronor om man bor i området.

Hon har fullt upp och dessutom kommer snart den fjärde säsongen av *Fröken Frimans krig*, där Sissela Kyle spelar Dagmar Friman som kämpar för kvinnors rättigheter i början av 1900-talet. Inspelningarna i Stockholms äldre delar är nästan klara, med scener i Gamla stan, på Skansen och runt om på Södermalm. Butiken Svenska hem, som kvinnorrättskämparna i serien driver, har den här säsongen legat i en lokal vid Tjärhovsplan.

– Min man träffade nån som var så glad och sa: har du sett att det ska öppna en riktig Svenska hem-butik på Söder? Det var lite roligt, men det var ju tyvärr bara kulisser.

Temat i de tidigare säsongerna har bland annat varit prostitution och kvinnans rösträtt, i år handlar det om organisationsrätten och fackföreningsrörelsen, där kvinnorna till stor del var uteslutna.

– De fick inte gå med i de ordinarie fackförbunden, männen tyckte att deras löner och villkor drogs ner då eftersom kvinnorna ofta fick hälften betalt. Det är 1908 och tuffa tider. Det är revolutionsstämning på många håll i Europa och riktigt hårt på arbetsmarknaden.

Sissela Kyle säger att hon mött många som blivit förvånade när de har sett *Fröken Frimans krig*. Kan det ha varit så? Här i Sverige?

OM ATT SPRINGA

– Att börja springa är en av de bästa grejerna jag gjort i mitt liv. Jag och Susanne Hallvares sprang 2 augusti på Karin-dagen 1993. Det är 24 år sedan och jag har sprungit regelbundet sen dess. Gud vad jag har prioriterat det. Nu är vi tre, Anna-Lena Hemström har varit med i 15 år, så hon är nykomlingen. Det är som meditation och bearbetning, det är att vara i ett eget rum. Det frigörs ett slags koncentrerad kraft på nåt sätt. Där kan jag tänka på problem, komma på idéer och lösningar. Och är jag trött eller stressad så släpper det.

Ja, här.

Fröken Frimans krig är folkbildande och upprörande, men samtidigt feel good. Det gillar Sissela Kyle.

– Det här skulle kunna berättas mycket svartare, men manusförfattaren Pernilla Oljelund vill att det ska ha en liten komediton och lätthet i sig också. Det är hemskt, men lättheten gör också att det blir tillgängligt. Men vi visste inte hur det skulle tas emot, så det var ju fantastiskt roligt att det är så många som tittade och gillade det. Och det är så roligt att kunna återkomma till de här rollerna och fördjupa dem. När jag sätter på mig den där kappan och hatten och de platta, långa, bruna kängorna som ser ut som Lucky Luke och lik-som sticker ut där fram, det känns så schysst, vilken kraft jag får av det.

Har du mycket gemensamt med Dagmar Friman?

– Dagmar Friman är en roll och jag skådespelerska, hon är påhittad och jag verklig så egentligen är alla likheter ointressanta, det enda som är viktigt är att hon får liv i serien. Visst har vi nog en del gemensamt, men i dag lever vi i en helt annan tid och agerar utifrån det. Då var det en tid med fruktansvärda orättvisor. Vi har orättvisor i dag också, men vi lever på ett annat sätt, vi har haft en stor social rörelse och vi har en enorm medelklass som inte fanns på den tiden, säger hon och fortsätter:

– Jag är uppvuxen på sjuttioalet med ord som kollektiv och solidaritet. Nu är det hemskt mycket "jag" och "min upplevelse" och "för mig". "Jag är politisk", "jag tycker", men jag är uppvuxen med "vi" och "kollektivet".

I mars åkte Sissela Kyle till FN:s stora kvinnokonferens i New York, tillsammans med barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér. Under ett seminarium om sexköpslagen visades lite ur *Fröken Frimans krig*, om reglementeringen och besiktningsbyrån. Männen skulle skyddas från sjukdomar genom att prostituerade kvinnor undersöktes och "besiktigades".

Sissela Kyle berättade under seminariet lite kort om det genomslag serien har haft och intresset för kvinnohistoria i Sverige.

– Det var fantastiskt att få vara med och möta kvinnor från hela världen. När jag berättade att jag var från Sverige var reaktionen från många: "Åh tack! Tack för att ni finns, det är ett sånt hopp för oss." Kvinnor i så stora delar av världen lever under så fruktansvärda omständigheter. Prostitution ▶

**JAG ÄR UPPVUXEN HELT UTAN BIL. I GARAGET
HADE VI FYRA CYKLAR. FAMILJEN KYLE
CYKLADE, ÅKTE TÅG OCH BUSS. DET GICK
BRA OCH JAG TYCKTE ATT PAPPA HADE RÄTT.**

ska vi inte prata om hur fasansfullt det är, men även sånt som gäller ägande, arvsrätt och andra fundamentala rättigheter som förvägras kvinnor på så många håll. Så de lagstiftningar vi har i Sverige, såsom till exempel abortlagstiftningen, särbeskattningens lagen och föräldraförsäkringen, det är så viktiga tunga komponenter i ett jämställdhetsperspektiv, och där betyder Sverige och Norden mycket som en slags förebild.

Hon påpekar att det som visas i *Fröken Frimans krig*, och allt annat som skett i ett kvinnohistoriskt perspektiv med varenda liten förändring och varenda reform, har föregåtts av enormt motstånd.

– Det ruckar hela civilisationen, detta att kvinnor skulle få tillträde till offentlig tjänst eller utbildning bland annat. Men det har också varit möjligt och det är möjligt. Det är så viktigt att det finns länder som kan visa att det går, länder som fungerar, som inte har raserats – och det föds fortfarande barn.

Blir du arg när du spelar in *Fröken Frimans krig*?

– Ja, men jag är uppvuxen med en mamma som var kvinnohistoriker, så det är inte ny kunskap för mig. Jag har från barnsben haft intresset och vetskapen att kvinnors historia har sett ut på ett speciellt sätt.

Gunhild Kyle blev professor i den då nya Kvinnohistoriska institutionen i Göteborg. Hon var Nordens första professor i kvinnohistoria, i dag genusvetenskap.

– Men man såg ner på det, som att det inte var riktig forskning, inte riktig vetenskap. Däremot krigshistoria, marinhistoria, allt typer av historia som handlar om den manliga sfären, det var viktigt. Men att titta på kvinnors historia, det tyckte man var politik, skulle jag säga. Så mamma fick kämpa väldigt hårt och for rätt illa faktiskt. Det var jättetufft för henne. Och hon var arg, förbannad. Och hon var knäckt, deprimerad och ledsen, men också på topp, glad, härlig och fantastisk. Typ roligaste människan som finns, med bitskt och torr sarkastisk smart humor. Men visst var hon arg. Jag tror faktiskt att hon var ganska tilltuffad när hon slutade som professor. Hon var en pionjär och en kämpe och jag är enormt stolt över henne.

Var hon glad över att du var med i *Fröken Frimans krig*?

– Hon var så glad. Vid första säsongen var hon med när det var visning på stor duk. Hon tyckte att det var som att se sin forsk-

ning få kött och liv. Och hon var nog också glad att det var så tillgängligt för att kunna nå ut, vilket hon gärna ville. Hon var ganska kritisk till akademiska hårklyverier.

Och pappa Per Gunnar Kyle var kritisk till det mesta. Han var en radikal person, som var särskilt engagerad i skolpolitiken. Han var med och startade Experimentgymnasiet i Göteborg, som var banbrytande och skapade en enorm debatt. Där kunde eleverna välja olika program, vilket annars inte gick på den tiden. Och det skulle vara demokratiskt och allt skulle bestämmas på stormöten.

– Det var i slutet av sextioalet när vänsterrörelsen var väldigt stark och pappa var en del av den. Jag har sett ett tv-program om Experimentgymnasiet och där var pappa med. Han var ganska rak i ryggen, men han satt på golvet i dokumentären. Peter Kyle sitter på golvet! Det passade inte alls, men det gjorde han då. Rökte pipa och hade manchesterkavaj.

Många pedagogiska idéer togs vidare från Experimentgymnasiet, men själva skolan lades ner, vilket var bittert för hennes pappa.

– Han var mycket bestämd i sina åsikter.

JAG FICK EN INSIKT OM DÖDEN OCH LIVETS ÄND- LIGHET SOM PÅ NÅT SÄTT VAR CHOCKARTAD.

Och var en vänlig, rolig och social person, men han var starkt politiskt engagerad, jag tror att han nästan inte pratade med en moderat.

Per Gunnar Kyle var emot allt möjligt, men mest av allt var han mot bilismen. Dels handlade det om miljön, men han tyckte också att bilen gjorde människan egoistisk.

– Här ska jag fram! Bara bullra fram och förstöra stadsbilden. Han hatade bilar. Så jag är uppvuxen helt utan bil. I garaget hade vi fyra cyklar. Familjen Kyle cyklade, åkte tåg och buss. Det gick bra och jag tyckte att pappa hade rätt.

Har du bil i dag?

– Ja, men jag cyklar nästan alltid.

– Hur påverkade det dig att han var så radikal?

– Jag blev en radikal tonåring, absolut. Jag var intresserad av politik och ganska färgad av de diskussioner vi hade i hemmet. Det var också en tid då man pratade jättemycket politik, sjuttioalet. Jag är väldigt glad att jag har få uppleva den tiden.

Föräldrarna skilde sig så småningom och i dag lever varken mamma eller pappa Kyle. Mamman dog förra året och efter att ha bott länge i Stockholm, i samma hus som sin dotter, urnsattes hon på internationella kvinnodagen på Stampens kyrkogård i Göteborg med, som Sissela säger:

– Spårvagnarna som skramlar förbi och Fattighusån som rinner på andra sidan. Hon var ju göteborgsflicka, så hon kom hem.

Hennes pappa dog exakt tio år innan mamman, på dagen. Han som var upp-

vuxen i Halland är urnsatt där, med, som Sissela säger:

– Utsikt över ett järnvägsspår, eftersom han gillade järnvägen så mycket, och hans pappa var stins.

Pappan dog när hon själv närmade sig sin 50-årsdag och hon hamnade i ålderskris. Dels slår det förstås hårt när en förälder dör, även om det var som i hennes pappas fall: han var blind, skruttig och ville inte leva längre, men det fick henne också att tänka på döden.

– Jag fick en insikt om döden och livets ändlighet som på nåt sätt var chockartad. Även om man vet att man ska dö, så drabbade det mig väldigt mycket. Jag blev tagen av det. Då gjorde jag en föreställning som hette *Dina dagar är räknade* och som jag

spelade 150 gånger.

Hur kom du ur krisen?

– Den gick liksom över. Jag är ganska glad av mig, jag gillar hela grejen med att leva. Jag gillar att andas, jag gillar att springa, jag gillar att sitta ute och dricka en kopp kaffe när det är sol, jag gillar att gå in när det regnar. Alltså, jag gillar att leva. Och det kan man tycka att alla väl gör, men det gör inte alla, men jag gör det.

Är det inte det som kan bli ångestfyllt, att det du gillar så mycket ska ta slut?

– Ja, det var exakt det. Jag tyckte att det var så sorgligt att det skulle ta slut. Jag var himla ledsen över det. Men sen tycker jag att jag har vant mig med tanken och accepterar det. Jag älskar inte idén om livets ändlighet och jag tycker att det är sådär att vi

måste leva med vetskapen om det, men jag har förlikat mig. Så att fylla 60 i år gjorde ingenting. Jag är glad att jag är med. 🍷

SISSELA KYLE

FÖDD: 17 mars 1957 i Göteborg.

BOR: Södermalm.

FAMILJ: Två barn, särbo.

GÖR: Teaterchef, skådespelare, komiker, regissör.

AKTUELL: Parkteaterns 75-årsjubileum. I höst åker Kretsteatern, som hon är också chef för, ut på turné. Då kommer också en fjärde säsong av Svt-serien *Fröken Frimans krig*, där hon spelar Dagmar Friman. Hon medverkar också i Felix Herngrens serie *Enkelstöten* på TV4 i höst.

A photograph of a group of people in a gym or fitness studio. In the foreground, a person's hand is held out towards the camera, palm facing forward. The person is wearing a black long-sleeved shirt and white sneakers. In the background, several other people are visible, some sitting on the floor and others standing, all appearing to be in a group activity or class. The lighting is bright and the overall atmosphere is energetic.

INTEGRATION STEG FÖR STEG

Nedanför de stora fönstren till dansstudion på Kulturhusets plan 3 korsar människor Sergels torg, en folksamling protesterar mot ockupation av Palestina och i fontänen renoveras glasskulpturen. Innanför fönstren dansar folk utspridda. Några i grupp, flera övar dansrörelser själva, någon kommer med feedback, andra tittar på. Här är det i dag den öppna dansträningen Megashop, dit unga människor från hela Stockholmsområdet kommer för att träna. Det bygger på "each one teach one"-principen där alla är lärare och elever. Vem som helst kan droppa in – det är den perfekta mötesplatsen för streetdance-intresserade. Därför är det också här Danspiration håller till med sitt projekt *Dansa för Integration*.

Danspiratören, projektledaren och den professionella dansaren Love Wojnakowski håller varje söndag en danslektion för nyanlända unga personer i ett av studios hörn.

Den här dagen lär han ut grunder i hip-hop och instruerar "six step" och "freeze". Shadi Zerit och Baraa Al Salkini härmar honom koncentrerat och skrattar till när det blir fel arm eller ben.

Love Wojnakowski har förutom sin danskarriär studerat internationella relationer och jobbat med flera projekt för mänskliga rättigheter i Centralasien, Östafrika och Sydamerika. Då har han också alltid sökt upp personer som dansar som han kan träna med.

– Det har varit platser där jag inte kunnat språket. Vi har knappt kunnat prata med varandra på väg till träningen, men sen connectar vi genom dansen. Vi kommunicerar när vi dansar.

Dansen är ett universellt språk, talet blir aldrig ett hinder. Därför är det ett bra verktyg för integration.

– Och om man dansat olika länge kan man ändå dansa tillsammans, säger han.

Shadi Zerit är här för första – men inte sista – gången.

– Det var fantastiskt kul, men svårt, säger han efter lektionen och tittar sedan menande bort mot dansarna i studion.

– Jag vill lära mig dansa som dem. Min dröm är att kunna dansa och jag har letat på internet efter dansklasser. Jag har provat på svensk folkdans, men jag är 20 år och hip-hop passar för folk i min ålder.

Han säger att han ska fortsätta öva hemma på de dansrörelser han lärt sig i dag.

Baraa Al Salkini hoppas att dansen ska leda till nya vänner.

Baraa Al Salkini.

Shadi Zerit.

Han bor i Järfälla med sin mamma. För ett år och två månader sedan kom de till Sverige från Eritrea.

– För oss nyanlända är det viktigt att lära känna svenskar. Det är ett bra sätt att komma in i samhället med hjälp av dans.

Efter danslektionen kan den som vill stanna kvar och träna på Megashop. Tanken är att genom dansen skapa mötesplatser, där nyanlända unga möter andra med liknande intressen.

Att ha något att göra på sin fritid och att få en känsla av sammanhang kan också

minska risken för utanförskap eller andra problem.

ATT DANS ÖPPNAR upp och skapar kontakt mellan människor var utgångspunkten när Danspiration startades för ett antal år sedan av dansaren Carina Pérez. Hon ville med hjälp av dans försöka få tonåringar att prata om viktiga ämnen. Hon och några andra dansare började hålla danslektioner på skolor och ungdomsgårdar, med efterföljande diskussioner om bland annat sexuell hälsa, främlingsfientlighet, genus, droger och våld.

Danspiratören Love Wojnakowski lär ut grunderna i hiphop.

FÖR OSS NYANLÄNDA ÄR DET VIKTIGT ATT LÄRA KÄNNA SVENSKAR. DET ÄR ETT BRA SÄTT ATT KOMMA IN I SAMHÄLLET.

Shadi Zerit

Föreningen har också danspirerat på kvinnoanstalten på Färingsö. Men för tillfället är det integration de satsar mest på. Förutom dans på Kulturhuset åker de ut till olika boenden för att ge danslektioner på plats. Förhoppningen är att där också kunna inspirera ungdomar till att ta steget att åka in till stan och Megashop.

Hit kommer deltagarna oregelbundet.

– Det finns mycket osäkerhet i deras liv. När du till exempel fyller 18 kan du behöva flytta ut från ditt boende. Nu är det också

en tid då många får beslut om uppehållstillstånd. Det är en tuff situation, säger Love Wojnakowski.

BARAA AL SALKINI är nyinflyttad i Stockholm och söker nya vänner. För ett år och åtta månader sedan kom han ensam från Syrien. Han hamnade i Nyköping, men för en månad sedan flyttade han till Kista där han delar lägenhet med andra syrier.

– Jag måste skaffa fler vänner, särskilt från Sverige. Jag vill öva på språket, säger han.

Han berättar att han gillar Sverige, att människor är snälla här och att många hjälper flyktingar.

– De får mig att känna att det här är mitt land också.

Men han saknar att få använda sin utbildning och erfarenhet inom ekonomi och finans, han hoppas få jobb som till exempel account manager i framtiden. Och han känner sig ensam ibland.

Han tänker att ett sätt att träffa nya människor kan vara via dansen. Hans främsta

mål med att komma hit i dag är att kunna göra bättre ifrån sig på barer och klubbars dansgolv.

– Dans och fest är ett bra sätt att träffa folk. Men när jag går till en bar eller på disco kan jag inte dansa särskilt bra, säger han, skrattar och tillägger:

– Men det är ju bra träning också. Och när man dansar blir man mer avslappnad och blir av med stress. Det gör livet lättare. ☺

DANS FÖR INTEGRATION

I *Dans på Plats* kommer Danspiration ut till boenden, skolor och andra träffpunkter och undervisar ungdomar direkt på plats.

Dans för Integration håller gratis danslektioner för nyanlända personer, på söndagar klockan 14.30-15.30. Lektionen hålls i anslutning till den öppna dansträningen Megashop.

Megashop håller till i Kulturhuset på plan 3 i Foajé 3, på torsdagar klockan 17.00–20.00 och söndagar klockan 14.00–17.00. Det är gratis.

SPÖ MITT I STAN

Att fiska är för många förknippat med en fin naturupplevelse och lugn och ro. Men allt fler väljer att prova fiskelyckan vid Stockholms kajer, broar och stränder. Och det funkar. För i stan har fisken blivit van vid alla stadsljud. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG**

Medan turistbussarna med japaner rullar in bredvid Stadshuset gör fiskaren Victor Sandberg sitt första kast från kajen. Han gör två kast, tre kast och så nappar det. Linan spänns och han vevar sakta in medan han drar spöet lite fram och tillbaka.

– Det kändes direkt att det var en större fisk. Och det gäller att inte dra in för fort utan vara lite följsam, säger Victor Sandberg.

På kroken sitter en guldglänsande gös på 2,5 kilo – tagen från kajen med glasskiosken vid Stadshuset. Och en Mälargös på ett par kilo är en riktig delikatess, för den som är sugen på att tillaga den.

Turisterna tittar nyfiket när Victor Sandberg krokav gösen.

Victor Sandberg och Zelma French är med i föreningen Sportfiskarna och har båda fiskat sedan barnsben. Han med sin farmor, hon med sina föräldrar. Nu har de gett sig ut på Norr Mälärstrand på morgonkvisten för att se om de kan få gädda, gös eller abborre på kroken. De agnar med en jigg, som är en slags gummifisk i olika utföranden och färger.

– Jiggen liknar det som fisken äter. När jag fiskar abborre använder jag en jigg som ser ut som löja eller en liten blänkande nors. Och är vattnet grumligt väljer jag en

jigg med starkare färger som syns bra, säger Zelma French.

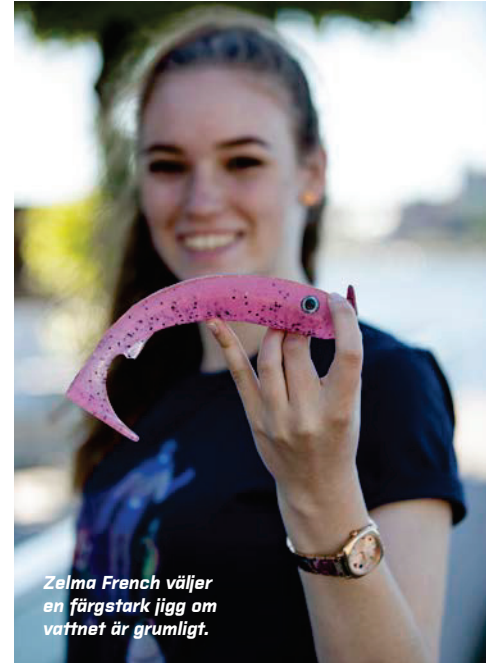
De har många varianter av jiggar i sina stora fiskelådor. Vissa har de gjutit själv i en form. Och linan i deras spön matchar himlen så att inte fisken kan se den. De förklarar skillnaden mellan att vara fiskare och sportfiskare med att fiskare använder trål medan sportfiskaren använder krok – vilket gör att fisken själv kan välja om den vill hugga på betet eller inte. Den mesta fisk de får släpper de tillbaka i Mälaren.

– Kroken fastnar bara i munnen på fisken där det är brosk som läker igen. Ungefär som när man har tagit håll i ett öra, säger Victor Sandberg.

PÅ SAMMA KAJ som Zelma French och Victor Sandberg fiskar står också Alex Tsmokalo från Ukraina med sitt spö. Han brukar fiska på Söder Mälärstrand, men det blåste för mycket där i dag. Nu hoppas han på ett par abborrar från norra sidan i stället.

Han tar upp sin mobiltelefon och visar stolt bilder på sina tidigare fångster från Reimersholme, Lilla Essingen, Stora Essingen och Riddarholmen. Det är stora fiskar på alla bilder.

Victor Sandberg menar att en del av tjustringen med att fiska i stan är att det både är

Zelma French väljer en färgstark jigg om vattnet är grumligt.

avslappnande och socialt. Det är en mix av åldrar, nationaliteter och varierad fiskekunskap som möts.

– Står man med ett spö i handen kommer folk fram och frågar och pratar, så är det bara. Och när man står och fiskar tillsammans kan det bli rätt djupa samtal, säger han.

Zelma French ser genom vattnet att flera abborrar är framme och nosar på hennes

ATT FISKA I CITY ÄR STADSLIV FAST PÅ ANNAT SÄTT. OCH DET ÄR AVSTRESSANDE ÄNDA TILLS DET HUGGER. DÅ ÄR DET FULLT PÅSLAG. Victor Sandberg

jigg, men de nappar inte. Förmodligen är jiggen för stor, abborrarna tror att det är en kompis, inte ett bete. Hennes favoritfisk är abborre och hennes personbästa är en abborre på 1,2 kilo. Den drog hon upp redan som barn med hjälp av en väldigt enkel utrustning.

– Jag och kompisen gjorde metspön av pinnar vi hittade i skogen. Först agnade vi med gröt, men när den var slut satte jag på en cigarettfimp som jag hittade på marken. Då fick jag den största abborre jag nånsin fått. Och jag tror att många som fiskar längtar efter den där känslan när de fick sin första stora fisk eller när de fick napp för första gången. Den är svår att beskriva.

Annars är det gädda som är modofisken nummer ett just nu. Det är trendigt att fiska gädda, göra egna snygga beten och ha häftiga kläder på sig. Victor Sandberg och Zelma French tror att det beror på att gäddan är det största rovdjuret som finns i våra vatten och att den är mytomspunnen – alla vill ta den stora gammalgäddan som lurar i vassen.

Gäddan har också blivit en viral fisk, det finns fullt av gäddfiskare som mer än gärna lägger ut filmer med sina fångster på nätet.

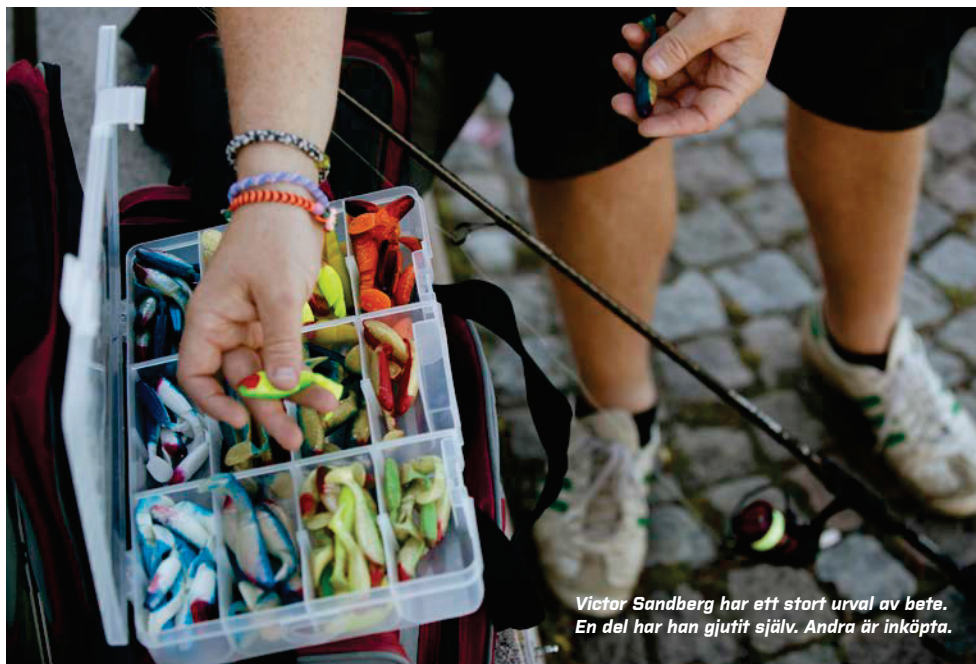
– En gädda har 700 tänder, det är fler än en haj. Och den hugger direkt när den tar betet. Man måste långsamt trötta ut den innan man får upp den, säger Zelma French.

DET ÄR DAGS för Zelma French och Victor Sandberg att lämna kajen vid Stadshuset för att prova fiskelyckan längre bort. Men först gör de ett kast till. För till skillnad vid slalom när man alltid ska hoppa sista åket ska den som fiskar alltid göra ett kast till när hen bestämt sig för att byta plats. Båda kastar således – ingen får napp.

De stannar till mitt på Norr Mälarstrand på en liten gräsremsa vid vattnet och gör ett par kast. De skojar om att de får se upp så att de inte får en lattepappa på kroken när de svingar sina spön, eftersom gångvägen ligger precis bakom dem och där är det full trafik med barnvagnar, joggare och de som promenerar.

– Ja, man får vara försiktig när man fiskar i stan. Vi brukar göra sådär sex-åtta kast när vi bytt ställe för att se om det verkar vara nåt liv i vattnet. Annars går vi vidare, säger Zelma French.

Platsen som de ställt sig på är inte optimal. Det är träd som lutar över strandkanten vilket innebär att det är en massa grenar i vattnet som krokarna kan fastna i och inte

Victor Sandberg har ett stort urval av bete. En del har han gjutit själv. Andra är inköpta.

heller är det några tecken på fiskar i vattnet.

Zelma French får upp lite sjögräs på kroken, det är allt.

– Kroken kan också fastna i kundvagnar, cyklar eller annat som folk slängt i vattnet, säger Victor Sandberg.

Eller i dem själva. Zelma French har än så länge klarat sig från att få en krok i sig, Victor Sandberg har fått en i handen. De har alltid ett första hjälpen-kit med sig, krokar har hullingar och kan fastna ordentligt, likaså kan fiskfenor vara vassa.

Att fiska är att pröva sig fram.

Det finns också signaler att ta till hjälp om var det kan finnas fisk. Stannar måsar upp ovanför en plats och dyker ner kan man anta att det finns fisk där. Den som vill kan också titta på elektroniska sjökort av Mälaren och se var grunden finns, där finns det ofta fisk. Väderförhållanden spelar också in.

– Vindstilla är inget bra fiskeväder, då blir vattnet som en spegel och fiskarna gömmer sig för att inte synas från ovan. Det bästa fiskevädet är när det är stabilt lufttryck, säger Victor Sandberg.

FÖRENINGEN SPORTFISKARNA GÖR mycket för fiskens och vattnets väl och ve i Stockholms innerstad. Fiskevård och fiskeglädje i rena vatten är deras motto. Det är de som samlat in julgranar och buntat ihop till risvasar och sänkt med stenar vid Riddarfjärden, så att fiskarna får en plats att leka och att ynglen får en bra uppväxtplats. Och precis som

förra sommaren ser de till att sommarlovslediga barn får prova på att fiska.

– Både jag och Zelma deltar i nåt vi kallar Fiskelov, där barn i alla åldrar får prova på fiske. De yngsta får meta, de äldre prova kastspö. Fiske är en enkel och billig sport som inte kräver mer än ett spö, säger Victor Sundberg.

En god regel när man ska fiska är att alltid återvända till det ställe där man fick fisk senast. Chansen är stor att det kan finnas fisk där igen. Sedan gäller det också att ha ett visst tålmod.

– Att fiska i city är stadsliv fast på annat sätt. Och det är avstressande ända tills det hugger, då är det fullt påslag, säger Victor Sandberg.

Ska det inte vara tyst omkring för att det ska nappa bra?

– Nej, inte när du fiskar i stan. Fisken är van vid alla ljud. 🗣️

HÄR FINNS FISKEN

Riddarholmen – ut mot Riddarfjärden kan det finnas abborre, gös och gäddor.

Norrmalm – i Strömmen finns det lax och havsöring. Lite tuffare fiske.

Norr Mälarstrand – abborren nappar bra längs hela strandpromenaden.

Årstaviken och Långholmen – bra ställen att ta gädda eftersom det hänger ner träd i vattnet där gäddorna kan gömma sig.

Nacka strand – går det att pimpla strömming.

MÅLAR MÅNGFALD

I sina verk vill konstnären Natalia Murobha ge plats åt barnen i förorten. – Det är viktigt för barnen att få se nånting populärt och intressant och som samtidigt liknar dem, säger hon. Själv drömmer hon om att öppna barnhem i Tanzania, Ryssland och USA. TEXT ALEXANDRA SUNDQVIST FOTO ANNELI HILDONEN

Som barn och tonåring tog Natalia Murobha ofta tunnelbanan från Hjulsta in till city. I Kulturhuset fanns Lavas kreativa workshops för unga, där hon fick måla och filma, testa nya material och tekniker. Pappan arbetade som läkare i Ryssland, men i Sverige fick han försörja sig som diskare.

– Hemma hade vi inte råd med penslar eller färger, så jag åkte hit i stället. Jag älskar fortfarande det här stället, det har betytt jättemycket för mig, säger Natalia Murobha.

– Jag tror inte att folk fattar hur stor skillnad bibliotek faktiskt gör.

Än i dag åker hon till Kulturhuset för att skapa – på sin surfplatta. Ateljén är flyttbar, det enda hon behöver är gratis wi-fi. Hon arbetar digitalt, för att hålla nere materialkostnaderna.

JAG KÄNNER ETT STORT BEHOV AV ATT SYNLIGGÖRA DET VI UPPLEVER – FÖR MIN SKULL, MEN OCKSÅ FÖR BARNENS SKULL. DET HÄR ÄR VÅRA LIV. VI KAN INTE VÄNTA, JAG MÅSTE GÖRA DET HÄR NU. Natalia Murobha

Inför vernissager skriver hon ut verken på dukar. Den röda tråden i hennes konstnärskap är att ge en röst åt dem som är marginaliserade i den svenska offentligheten: barnen i förorten, de rasifierade, de nyanlända.

– Jag målar mestadels rasifierade personer för att jag vill att de ska synas, jag vill ge dem en röst, säger hon.

Natalia Murobha föddes i Sovjetunionen

1988 och lämnades till ett barnhem. Mamman hade träffat en ny man, som inte såg på det halvblinda barnet med blida ögon. Pappan hade redan flyttat till Sverige, men när han fick reda på att han hade en dotter så åkte han och hämtade henne.

Som sexåring flyttade Natalia Murobha till Sverige.

– När jag kom hit – och inte kunde språket – så kommunicerade jag genom bilder. Det har följt mig genom livet, jag målar för att uttrycka mig.

Men att dottern skulle bli konstnär var inget alternativ för pappan, som kämpade hårt för att komma in på den svenska arbetsmarknaden trots sin utbildning. De flyttade runt och hamnade i Baltimore, USA, där pappan träffat en ny kvinna. Som 15-åring fick Natalia Murobha lära sig att klara sig själv och så småningom började hon läsa till läkare.

Men när fadern avled sökte hon sig tillbaka till konsten.

– Alla som är barn till invandrare får höra att de ska utbilda sig – helst till läkare, advokater eller jurister. När han dog fanns det inte längre nån att göra stolt, då började jag måla igen.

FÖR ETT PAR år sedan började hon att lägga ut sina bilder på Instagram, på kontot Murobhasart. Bilderna har fått stor spridning på sociala medier under det senaste året och sträcker sig från skivomslag och musikvideos till rappare som Alex och Linda Pira, till mer undersökande socialrealistiska och politiska bildserier.

Bland annat har Natalia Murobha en kalender, där hon målat de tolv mest socialt utsatta områdena i Sverige – inte sällan i en drömsk, färgglad och upphöjd estetik där det vardagligt, karga grå får stå tillbaka till förmån för böljande former och fantasielement så som flygande böcker och fantastiska djur.

– Jag ville ge en annan bild av förorten, visst det händer tragiska saker där – men

Självporträtt, Soviet baby. I flera av sina verk återkommer Natalia Murobha till sina uppväxtår på ett barnhem i Ryssland. Som sexåring kom hon till Sverige, då pappan tog med henne hit.

Nedan: I bildserien Meet the Kids målar Natalia Murobha barns drömmar. Lionell, 7, drömmer om att bli fotbollsspelare och skulle vilja bo i rymden. Kian, 5, vill bli Pokémon-jägare när han blir stor – och bo i Pokémon-världen.

det är också mycket som är positivt, som poesitävlingen Ortens Poesi. Jag målade de här bilderna för de som bor där och inte minst för barnen, säger hon.

I en annan bildserie målar hon barnens drömmar.

– Jag frågar barnen tre frågor om deras drömmar, för att sedan måla dem. Det är viktigt för barnen att få se nånting populärt och intressant och som samtidigt liknar dem. Jag frågar bland annat: "Vad skulle du vilja bli när du blir stor?" Svaren är många, barnen svarar allt från "varg" till "president". Sedan frågar jag: "Var skulle du vilja bo om du fick välja?" Den frågan är viktig, eftersom den stoppar och skiljer människor åt så mycket. Jag menar, vem har bestämt att vissa ska bo i en förort och andra på Östermalm?

Syftet med bildserien är att bygga upp barns självförtroende, ge dem mod och tillräckligt med självtilltro för att kunna ta ett nej och sedan våga fortsätta framåt.

– Jag vill stärka deras självkänsla. Jag har gjort ett tiotal bilder hittills, men jag kom-

mer att fortsätta. För jag vet också att nästan därute finns det en pojke som drömmer om att arbeta i ett klassiskt kvinnligt yrke och jag vill visa honom att det är okej. Allting är okej.

Natalia Murobhas drivkraft är mångfald, att synliggöra andra verkligheter än de som oftast visas i offentligheten.

– Varje dag ser jag de här barnen som inte får synas i svensk offentlighet, däribland min egen son. Jag är ensamstående, vi är en annorlunda sorts familj och saknar släkt i Sverige. Jag känner ett stort behov av att synliggöra det vi upplever – för min skull, men också för barnens skull. Det här är våra liv. Vi kan inte vänta, jag måste göra det här nu.

Natalia Murobha producerar även tematställningar runt om i Stockholm, med enbart svarta konstnärer.

– Det kom 200 människor till vernissagen i en källarlokal i Gubbängen! Intresset för att se annan konst än den etablerade, är jättestor. Vi har jobbat med teman som svart historia eller svart skönhet.

HON HAR LEVT ett hårt liv, inte minst som tonåring i Baltimore, när pappans nya kvinna kastade ut henne.

Hennes största dröm är att göra skillnad för andra.

– Genom konsten hoppas jag göra skillnad. Min största dröm är att bygga ett barnhem, helst flera. Jag vill påverka riktiga liv och få barn som haft det tufft, som jag, att känna stolthet inför vilka de är. 📍

NATALIA MUROBHA

YRKE: Konstnär och illustratör, arbetar också som undersköterska.

FÖDD: 1988 i Sovjetunionen.

BOR: I Stockholm, men flyttar runt och hyr i andra hand.

FAMILJ: Son.

BAKGRUND: Självlärd konstnär och illustratör, som ställt ut runt om i Stockholm det senaste året.

AKTUELL MED: Publicerar sina bilder på Instagram, under namnet Murobhasart. Arrangerar en vernissage på restaurang GUTE 17 augusti.

Situation Sthlm-försäljaren Jack Satanios visar en av sina favoritplatser i stan. Vid Skinnarviksparken och berget har han utsikt över hustaken. Det är så han gillar att se staden.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Jag är uppvuxen på Gotland, så jag älskar vattnet. Det här är det närmsta jag kan komma Högklint, som jag brukade vara på där. Jag gillar lugnet här. När jag vill koppla av så är det skönt att hitta en spot där jag kan vara ensam, lyssna på musik eller titta på stan. Jag tycker om att titta på hustaken. Byggnaderna är annorlunda när man ser dem uppifrån, du ser en helt annan stad. Det är den staden jag tycker om, inte den när jag är där nere mitt i.

Det är underbart med naturen här också, men jag tycker faktiskt att det är finast på vintern. Snön, det vita, och nakna träd, det är så jävla vackert. Och snö på taken.

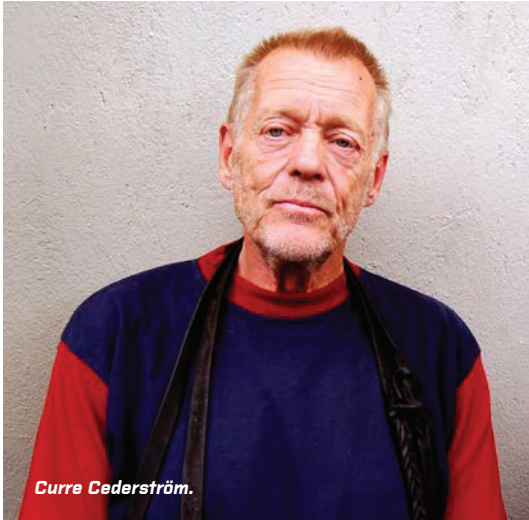
Jag bodde på Södermalm förr under några år och jag tycker det här är bästa delen. Sen flyttade jag på grund av ett förhållande och mitt barn. Att bo på 20 kvadrat och ha honom varannan vecka funkade sådär, så

jag skulle bo större. Nu är han snart 20 år. Det är en bra kille. Vi har väldigt roligt ihop och ibland går vi promenader här.

Själv fyller jag 50 år samma dag som den här tidningen kommer ut. Jag blev bjuden att åka till en liten stad i Serbien med grabben och hans mamma, hon har släkt där. Vi var där två veckor i juni och resan var helt underbar. Jag skulle kunna flytta dit. Folk var snälla och det var det vackraste landet. Gröna berg och vattenfall. Det var höns på gården, med både blå, gula och vita ägg. Fräscha varje morgon.

Det har varit mycket uppför i mitt liv, men jag känner mig lugnare nu. Om det har varit uppför till 50 ska det gå nedför nu. Jag tänker fortstätta att kämpa för att må bra, att hålla mig uppe vid ytan och inte åka ner i de där vrålfyllorna där det blir destruktivt. Jag vill bara göra mig lycklig och se min grabb få igenom sina drömmar. 🍷

Curre Cederström.

Leonardo Cuellar.

MARIA HAGSTRÖM

Vårdcentral på hjul ska hjälpa hemlösa

ERSTA DIAKONI

SNART FÅR STOCKHOLM en ny vårdcentral – en specialinredd skåpbil, som kan vara i rullning någon gång under hösten. Den ska drivas av Ersta Pelarbackens mobila team, som söker upp hemlösa människor på akutboenden, illegala boplatser och gator över hela länet.

– Det finns de som sover i skogen, på Centralen eller på platser där det inte finns vatten, då är det bra om de kan kliva in i en steril miljö när de ska få vård, säger Malin Björkman, case manager på mobila sjukvårdsteamet.

I dag åker de i stället ut med akutväschor, men i dem går det inte att ha med allt som kan behövas. Det skulle de däremot kunna i en skåpbil.

– Om nån har ett sår som ska läggas om var tredje dag kan vi åka ut till de ställen där de befinner sig vilket avlastar mottagningen. Vi skulle kunna göra mer ute och på plats, säger hon.

Hon tror att de skulle kunna nå fler och påpekar att det också finns de som inte vill komma till Pelarbackens vårdcentral på grund av tidigare dåliga erfarenheter av vård.

För att finansiera bilen har Ersta diakoni under sommaren en insamling. Pengar till själva bilen är nu täckta, men extrautgifter tillkommer och insamlingen håller fortsatt öppet.

MARIA HAGSTRÖM

7283

lägenheter påbörjades under förra året i Stockholms stad.

Totalt färdigställdes nästan 5 000 lägenheter och vid slutet av 2016 uppskattas antalet bostäder i flerbostadshus/övriga hus och småhus till 454 292, samt antalet specialbostäder till 23 483, enligt rapporten Bostadsbygget 2016.

MARIA HAGSTRÖM

Tjuvgods kan snart gå i konkurs

Medlem: "Då försvinner en möjlighet till ett värdigt liv."

"TJUVGODS I EKONOMISK kris. "Vi går riktigt på knäna". Så löd en rubrik i Situation Sthlms augustinum-mer ifjol. Ett år senare åker vi till föreningen för före detta kriminella, för att ta reda på vad som hänt sedan dess.

I en lokal på Bolidenvägen i närheten av Globen har Tjuvgods fortfarande sin second hand-butik i gång. Föreningen har under de elva år den funnits fokuserat på sysselsättning, för att de anser att det är den effektivaste vägen bort från kriminalitet, men också för att deras bakgrund gör det svårt att få jobb någon annanstans.

Antalet anställda, som för ett år sedan var tolv personer, är nu nere i en person. Resten drivs på frivillig basis. Det finns varken pengar till

löner eller till hyran.

– Vi vill ju betala, vi vill göra rätt för oss, säger ordförande Curre Cederström.

För ett år sedan hade de nyligen tvingats flytta från rivningskontraktet på Valla torg i Årsta, där de framgångsrikt drivit en second-handbutik och lunchrestaurang. Stockholmshem erbjöd i stället ett rivningskontrakt vid Globen. Efter flytten gick verksamheten utför.

– Det är sämre läge och det påverkar försäljningen mycket, kassorna har stört dykt, sa Curre Cederström då.

I dag är han nedslagen.

– Jag är väldigt besviken.

Hans hopp för ett år sedan var att få en ny lokal i bättre läge. Och han ville kunna anställa fler, som snart skulle bli frigivna. Men så blev det inte.

Någon ny lokal har inte hittats, han tycker att myndigheter har vänt dem ryggen och säger att Arbetsförmedlingen har dragit in ordentligt på lönebidrag för föreningens medlemmar.

– Men våra medlemmar kan inte gå till ett vanligt jobb. Tjuvgods har varit ett hopp för många. Och ett 70-tal personer har gjort, och gör, fotboja eller liknande på föreningen, utan att Kriminalvården betalat en spänn för det.

I höstas dök nästa problem upp. Det hittades stulen konst hos Tjuvgods. Där fanns bland annat en tavla av konstnären Peter Weiss, som försvann 2008 vid ett inbrott.

Curre Cederström och vice

ordförande häktades i två veckor över jul och nyår.

– Det var en chock att hamna på häktet igen. När jag har varit häktad förr har jag varit skyldig, då var jag inne i det livet, men nu har det gått 17 år sen senaste domen.

Han nekar till brottet och menar att det finns många varor i omlott i en second hand-butik och att de tar emot bland annat dödsbon.

– Vi har hur mycket tavlor som helst här. Stöldgods är sånt som kan dyka upp på en second hand-butik, men med vår bakgrund blir man häktad.

Ännu har inte något åtal väckts, men då han fortfarande är misstänkt kan han inte söka bidrag. Han får inte heller vara övervakare längre. Han hoppas att brottet ska vara löst till hösten, men är inte särskilt optimistisk till att Tjuvgods verksamhet kommer att vara kvar. Det enda hopp han har är att det ska dyka upp en lokal som kan få dem på fötter igen.

– Det är synd om Tjuvgods försvinner, då försvinner en möjlighet till ett värdigt liv, säger Leonardo Cuellar, medlem som bor på en parkering i närheten av Tjuvgods. Där finns alltid medmänniskor, goda råd och de är inte en myndighet som kan klämma åt en.

Curre Cederström nämner att det finns några som ska starta en förening med boende och sysselsättning. Kanske kan han och Tjuvgods samarbeta med dem i framtiden.

TJUVGODS

Föreningen startades 2006. I början förmedlade föreningen, i samverkan med kriminalvården, konst och hantverksprodukter som tillverkats inne på fängelser, det vill säga produkter gjorda av "tjuvar". Därav namnet Tjuvgods.

Senare startade de också second hand-affär, transportverksamhet och restaurang.

De har sedan starten anställt 47 personer. De haft också haft många frivilliga deltagare, samt tagit emot människor med fotboja och samhällstjänst.

MINA DRÖMMAR

KREATIVITET

STEFANIE STRÖMBERG HADE två drömmar när hon var liten. Antingen ville hon hålla på med något kreativt, som att måla, skriva eller sjunga. Eller så ville hon jobba med lantbruk. Det första strök hon snabbt, det talade man om för henne att hon inte kunde.

– Jag var osäker på mig själv under uppväxten och långt in i vuxenlivet. Det blev så klart värre av att jag fick höra att jag inte klarar ditt och datt.

Hon blev mobbad från lekskolan till nian, då hon bytte till en internatskola i Sigtuna.

– Det blev bättre där. Jag kände ingen där så då kunde jag tuffa till mig.

Så småningom tog hon tag i sin andra dröm. Hon utbildade sig i lantbruk och praktiserade på gårdar runt om i landet: Skåne, Växjö, Hälsingland, Östersund och Märsta. Och hon fick jobb som avbytare i djurstallar, åkte runt till gårdar där personal behövde semester eller var sjuka.

– Jag gillade att det var mycket utejobb och framför allt gillade jag kontakten med djuren.

Hon minns särskilt ett tillfälle när hon var själv kvar på gården och de andra hade åkt ut på fältet, så blev det dags för en kviga att kalva. Men kalven var vänd åt fel håll. Stefanie Strömberg fick själv försöka vända kalven.

– Jag lyckades och det gick bra. Sen drog jag ut den när hon krystade. Det var häftigt.

Men sen kom den första sjukdomen. Hon fick lung-sarkoidos och det blev för tungt för henne att jobba.

– Jag var jätteledsen, det tog två år för mig att acceptera att jag inte kunde jobba på lantbruk längre.

Sen kom sjukdomarna på löpande band: fibromyalgi, KOL, depression, panikångest, posttraumatiskt stressyndrom, diabetes och högt blodtryck. Det är som att jag samlar på dem. Jag blev förtidspensionär.

Så småningom drog hennes

DET BETYDER MYCKET ATT FÅ HÅLLA PÅ MED KREATIVA SAKER. JAG BLIR LUGN OCH BEHÖVER INTE TÄNKA PÅ SÅNT SOM ÄR TRÅKIGT.

väninna med henne till en konstkurs på Nobba Brass & Nubbe med konstnären "Höken". Hon gjorde en oljemålning föreställande ett stormigt hav, en båt som sjunker och sjöräddare. Till skillnad från förr blev hon uppmuntrad att fortsätta måla.

– När jag blev hemlös 2009 kom jag i gång på allvar med kurser. Jag hade mycket tid och det var kul att ha nåt att göra. Det var gratiskurser på bland annat Klaragården, Ny Gemen-

skap och Nobba Brass & Nubbe. Det var jättekul. Jag hade nio-tio kurser i veckan, säger hon och skrattar.

Det var konstkurser, skrivkurser och gitarkurs.

– Det betyder mycket att få hålla på med kreativa saker. Jag blir lugn och behöver inte tänka på sånt som är tråkigt. När jag levde i hemlösheten, eller om jag har värk, kan jag glömma bort det en stund.

Förra året började hon också sjunga i kör, när svt-serien Gatans

kör drog i gång med Rickard Söderberg. Hon äger dessutom flera gitarrer, även om alla utom en är på Pantbanken. Hon har kvar den minsta.

Skriver gör hon också, i Situation Sthlm, i Ny Gemenskaps tidning Paradoxen och på deras blogg och sin egen på lillprinsessan.se.

– Det är roligt att bli publicerad och att många läser. Det är som med körsången på tv när vi blev igenkända på stan. När jag har sålt tidningen kan någon komma fram och ge en kram, säga grattis till lägenheten eller fråga hur det går. Det är ett helt annat liv – från att ha varit mobbad till att massa folk vill prata med en. Det har jag verkligen längtat efter, att bli sedd.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

CITAT

/// Jag gillar att vara ute och segla, paddla och åka motorcykel. Jag har gjort det mycket, och har fjällvandrat uppe i Kungsleden och jag har klättrat upp på Kungshatt i Stockholm.

/// Jag läser mycket böcker om utomjordingar, medium, att spå i tarot och sånt. Jag har ofta varit på Vattumannen på Drottninggatan, där det finns många böcker. Kanske vill jag hålla på med det.

/// När jag var fem-sex år hade jag loppmarknad. Jag fick ta grejer som de inte blev av med i mammas antikaffär. När jag blev äldre hjälpte jag till i affären och var med på antikmässor.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Terminsavslutning med Gatans röster

● Vi i kören fick komma till en marockansk restaurang. Var nog inte många av oss som hade ätit mat därifrån innan. Det var lite ovanlig blandning av mat, men väldigt gott. Vi blev inte kvar så länge efteråt, de flesta hade tydligen bråttom för en gångs skull, tråkigt.

STEFFI

Konstiga saker

● Man säljer tidningar och man får uppleva många konstiga saker. Exempelvis att vakta vissa underliga ting när folk ska handla mat: väskor, cyklar, hundar, småbarn i barnvagnar. Men det roligaste var när jag skulle vakta en katt i bur, men när jag titta in i buren så började jag få ont i magen av skratt. Det var ingen katt för det var en tupp. Rätt så underligt men det var lite humor samtidigt. Mycket ska man vara med om.

406

Intervju

● Häromdagen ringde de från denna tidning och ville plåta lite av min konst, hos mig. Jag hämtade från magasinet i går, hade ej något hemma. I intervjun blir det lite om mig och mitt skriv- och musikintresse också. Det kommer med i detta nummer av tidningen. Tog bland annat med min cape från magasinet som jag har sytt som reklam för min hemsida och min konst.

STEFFI

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

Gemenskapen

● Enklaste vägen till ett bedrägligt leverne är att ej lura varandra samt ömsesidigt bemötande. Det normala agerandet blir alldeles tilltuffat utan agerandet inför henne. Men man tappar aldrig helt hoppet om att ömsesidigt bemötande kan leda till att $1+1=3$.

Men aldrig kan en människa fatta, för om livsgnistan ges rätt är vi ändå dom 2 som tillsammans klart o riktigt kan visa att tro kan försätta berg. Och en av 2 i alldagliga gemensamma tilltag, samt utan

lögner, säga att jag verkligen vet hur hon också hävdar det rätta. Och jag borde efter hennes utsagor rättas till detta om vi gemensamt ger varandra rätten att dela Ring enligt rätta konstellation.

Vi möts i gemenskapen och ej skall jag tvivla på att hon med mej alltid ärlig är i tron, vetenskapen samt i helheten. Ge varandra varandra i stunderna vi är ensamma med varandra. För vi delar alltid lika, för vi är till varandra vigda enligt den tro vi varandra visar. Och sanningen är det

att vi varandra skall predika, fast vem vågar tro på hur alltet formar oss.

Kan någon oss visa hur gemensamt vi är, vi som gud gett chansen att bli ärligt vigda, för att på ålderns resa dela med varandra livets helhet, utan att vare sig ta eller ge annat än hur visans innehåll spelar, delvis samma visa och delvis en annan text i toner. Aldrig ge efter och avvika, för vi är dom som ur allt blev det ingen av oss vill tro, för ej vi varandra gets allt än men det är en annan visa.

KAPINJUS

Rosenrasande

● På ett skitigt bord
I ett sunkigt rum
Står en ensam ros
I en billig vas

Doftar utan ord
Här och nu och stum
När min kalla nos
Så ditt jävla as

Denna enda växt
Uppå detta bord
Uti denna text
Här i kalla nord

Där i rummets mitt
Hörs en galen tupp
Gala: stoppa upp
Den i rektum ditt

Eller låt den stå
Min kära ros, ändå
För om du får blues
Så är ni två

Du, ditt knas
Och så denna ros
Där uti sin vas
Av billigt gammalt
Jävla glas

JANNE WALLIN

Labyrint

● Väntande vid väggen
Flickorna för sig, pojarna likaså
Några sitter på muren
Molly monster mördarhund
Mumsar morötter
Några går, några står
Någon kliar sig i skägget
Någon i en svunnen ungdom
Kallades för "ägget"
Några sitter, några äter
Sten, betong, men inga träd
Inte heller fågelkvitter
Några tysta, några pratar
Andra skrattar
Men ingen träter
Matte kommer, matte går
Den som väntar, hästen får
Cirkelgång på bron
Kameran tar upp
Kostar en miljon
Hästen i galopp
(inspiration som kom när jag var
statist i en kommande film av R.Ö.)

JANNE WALLIN

NOVATO DT/BERG/CCO

Sorgmod

- De första gula löven i björkarna. Kräftskivorna är avklarade. Sommaren går mot sitt slut.

KERSTI

Folktandvården finns till för alla människor i alla åldrar

Hos oss får du inte bara den bästa allmän- och specialisttandvården, eller den bästa medicinska tandvården när du har behov. Du får också förebyggande tandvård. I mer än 75 år har vi hjälpt svenska folket att få en bättre munhälsa.

Välkommen att läsa mer och boka tid!
www.folktandvardenstockholm.se

Folktandvården

VI&DOM

EN UTSTÄLLNING
OM HATBROTT

Polismuseet

MED EGNA ORD

NIKOLAJ DOKMAN

Midsommar

● Vi var några som åkte till Isbladskärret och gick till kungens ungtjurshage för att grilla och umgås. Vi bjöd varandra på olika ätbara saker och hade mycket roligt och trevligt!

De sex ungtjurarna kom och

omringade oss nyfiket, det gillade jag som har jobbat med såna djur bl a. En ville stängas men jag visste hur jag skulle stoppa det som väl var.

Det blev regn och de andra satt under tak men inte jag som fått låna

en mjukare stol och hade regncape.

Nästa dag åkte jag och en vän till Skansen och picknickade där. Jag tog med gammalt bröd till fåglarna. Genast när vi kom dit blev vi stoppade av en ensam kanadagås som

inte släppte förbi oss innan den fått en brödbit som grindslant. Vi hade roligt åt alla fåglar som kom och tiggde bröd bråttom, bråttom! Men vi åt vår mat först och hörde musiken från dansbanan, mysigt och trevligt.

STEFFI (MONACO)

Fly, fäkt och förfäkt

● Att vara bättre på att fäkta än att så väldigt illa fly är nog bra om man inte vill jäkta och av gammal visdom skapa ny men den som flyendet vill förfäkta kanske rentav skapat det perfekta i fäktandet för flykträtt, ty några vill ju både fäkta o fly

o de som när de gnälla och gny utbrister: Åh, vad det fläktar, O fyl ska veta att detta fläktande beror på alla flyende fäktande vars fartvind skapa både vindil och by.

JANNE WALLIN

Fy för jäkt i fly och fäkt

● Bättre fly än illa fäkta men snubbla, halka o trilla samtidigt som man ska jäkta kan göra så man sitter stilla då det är svårt att förfäkta halka o trilla, slå sig än värre vanka i sankmark gå ner sig i kärret

lika svårt finna förfäktande för dylikt flyende jäktande som ett skadligt fäktande det lär ju finnas någon, eller flera som helst gör varken eller och därmed förfäktar ingetdera

JANNE WALLIN

● Det blev mycket roligare att sälja tidningen när jag själv hade skrivit i den. Det är ju så om man bott 20 år på gatan i ett tungt missbruk och sen suttit i fängelse ett antal gånger och slutar med det, då har man inte så många vänner eller bekanta kvar.

För sina gamla vänner som fortfarande är aktiva har man inget gemensamt med längre. Och dom vänner man hade som inte missbrukade har gett upp och försvunnit för länge sedan. Det gör ju att man känner sig lite på sidan om eller som jag alltid gjort: som en outsider.

Fast nu blir det mer påtagligt för nu tillhör jag ju inte nån grupp alls. Där blir tidningen ett bra sätt att få kontakt med så kallade vanliga människor – om man nu kan kalla några för vanliga människor – men människor som inte missbrukar och som lever inom samhällets ramar i alla fall.

För själv har jag ju levt helt utanför dom och nu när jag just fyllt 50 ska jag lära mig att börja leva i samhället, och var börjar man då?

Att skriva i tidningen var en bra sak för det är jättemånga som har kommit fram och pratat eller gett nån positiv kommentar på

det jag skrivit. Och då blir ju inte klyftan så stor, eftersom det enda som kan överbygga den är kommunikation.

För i grund och botten är vi människor ganska lika varandra. Alla har sina rädsor och sår och jag tror alla också har en utanförkänsla. Hur många vänner eller bekanta man än har.

Även om det kan se totalt olika ut på ytan så har vi ändå mer gemensamt än det som synes vara.

Än en gång – ett varmt tack till alla som köper Situation Sthlm och ett extra stort tack till dom som köper den av mig!

KJELL

Min dröm

● Vi människor drömmer, kanske hunden drömmer om ett saftigt ben eller katten om en mus att leka med och äta. Jag tror det.

Drömmar är viktiga och så pass olika. För en är en dröm att få en lyxvilla eller lyxbil. För en annan att få en rejäl middag eller ett par nya skor. För många är en dröm att träffa en bra vän eller någon att dela livets vardag med. För många är drömmen

mer kosmopolitiskt, osjälviskt: peace, love och kärlek, att vi ska sluta döda varandra och att leva sunt och äta ekologiskt.

Min dröm var att reparera så gott så det nu går de skador som jag har dragit till mej, när jag slutade drömma, var otrogen mot min dröm: att få ett hem, träffa en bra vän och få bra hälsa.

I dag har jag träffat en bra vän, fått ett hem och jobbar

"häcken" att lindra det skador som jag har orsakat min kropp när jag varit otrogen min dröm. Så mitt råd till alla som har en dröm, oavsett vad det nu är, var rädd om din dröm, var trogen och kärleksfull mot din dröm. Ge aldrig upp och lita på att en dag slutar din dröm vara bara en dröm.

Trots allt.

RAINE SUOMALAINEN

MED EGNA ORD

Del 1: Kör-resa bland minnen

● I torsdags morse träffades vi i kören Gatans röster utanför Korskyrkan, resan gick till Östhammar. Väl framme blev vi bjudna på en god lunch bestående av fiskgryta och till kaffet morotskaka.

Vi fick två timmar på oss att vandra runt i den lilla skärgårdsbygden. Då jag bott där för 43 år sedan dök minnena upp.

Tidigt på morgnarna gick jag yrvaket upp för att dela ut tidningarna DN, Uppsala Nya, Svenska dagbladet m.m. Ja det var en del att hålla reda på för mitt då ljusblonda huvud.

Ofta, ja alldeles för ofta, hände det att jag fick ett samtal från expeditionen att fel tidning låg hos fel kund. Till en början var dom förstående men med tiden ledsnade dom på mig och jag på att kliva upp från sänghalmen och ta cykeln och rätta till mina misstag.

Mellan klockan tolv och sex arbetade jag som städare på lasarettets personalmatsal. Det var först till att spola stengolvet med slang, sedan skura med en tung skurmaskin och därefter suga upp allt vatten med en typ vattendammsugare. Det var ett tungt arbete för min då 52 kg tunga, eller lätta kropp, hur man nu ser det.

Jag slutade både med tidningen och städningen och blev omlacerad till långvårdsavdelningen. Det var sondmatning, vanlig matning, tomma bäcken i sköljen, en potta tillverkad av stål-liknande material.

Jag hade en kompis i Maria. Hon var lika ung, eller som jag då skulle ha uttryckt det, lika gammal, som jag. Jag minns en sköterska som skällde på oss för att hon tyckte vi klampade för högt när vi gick i korridoren med traskorna, jag minns mannen jag matade under midnatten, sängen som stod renbäddad och de få ägodelar han hade på bordet som var borta morgonen efter när jag kom till lasarettet.

Jag gick en sväng till huset där jag bodde. Jag hade flyttat dit med mina fosterföräldrar från Lycksele. Min fostermor hade ritat huset

Angelica Örneholt, hon som ville att vi skulle komma till Östhammar. Angelica och jag är nära vänner och sjunger tillsammans sedan cirka 18 år tillbaka. Lotta Jansson, sångare i Angelicas gospelkör Östhammars Gospel och även hon god vän till mig.

under den mörka vintertiden, då vi fortfarande bodde kvar i lappstockholm. Jag besökte dem under några år efter att jag flyttat därifrån.

Jodå, huset stod självfallet kvar. Hon är borta vet jag för jag pratade med hennes man för ett antal år sedan. Jag försökte hitta hans telefonnummer nu men han gick ej att hitta så jag misstänker att han också har gått bort. Jag hade velat ha ett annat avslut med dem och jag kan i dag se att hemligheter förstör en relation. Vilka hemligheter, undrar ni kanske. Dom kommer i ett annat kapitel.

Efter Östhammar åkte vi i Gatans röster vidare till Forsmarkskyrkan. Svenska kyrkan hade bjudit in oss. Lotta Jansson och Angelica Örneholt, som var med och arrang-

erade våran ankomst, gästade oss med sina fina röster. I tusen röster roligt med nya friska röster.

Till hösten ska vi ta in tio personer. Det behövs lite nytt friskt blod i kören och man behöver inte vara proffs. Det är det som är det fina med kråksången, det viktiga är att man är villig att utvecklas, för utvecklas gör man när man samlas en gång i veckan och är ute och uppträder ungefär två gånger i månaden. Vi har en superfin ledare i Marcus. Han respekterar oss och försöker lyssna in vad vi var och en har som drivkraft.

Jag har lagt ner mycket energi och det har nog de flesta gjort efter sin förmåga. Lönen är att få stå på scenen och se alla glada människor som vi lyckas beröra och kan vi dessutom skramla ihop pengar från

människor till välgörande ändamål är det ytterligare en bonus.

Den 16-17 juli ska vi åka till Gullbränna, tror jag det heter, det ligger i alla fall vid Halmstad. Jag har aldrig varit där så det ska bli kul. Kanske Rickard Söderberg kommer, man vet aldrig med honom, men det är ju i närheten av hans trakter.

Det är andra gången vi åker i väg med övernattnig. Förra gången var tidig vår och vi var i Vadstena. Man får träffa mycket folk från när och fjärran, underbart om man inte är folkskygg, men det är inget hinder så länge vi stöttar varandra och tänker vi inte ni, dom, jag, de där borta, nej vi är viktigt i de här sammanhanget och att lära sig stå ut med varandras brister, alla är vi ju olika och ändå så lika.

IRENE

Packad

● Jag kan packa mina saker
hur många gånger som helst.
Från en plats till en annan.
Packa.
En dag här, en dag där.
Packa, packa din sovsäck och
kläder... för jag är ingen brud
i lack och läder.
Jag har bara en sovsäck och
mina kläder.
Det är så när man passar in.
Får du en husvagn...
kom pissfitta annars får
du böter!
Försvinn!!
Packa, packa din sovsäck
och dra!
Annars kommer polisen och säger:
Här får du va!
Jag säger: sluta jaga
Annars kan ni dra!

MAGDALENA 407

Gig i Östhammar

● Vår körledare Marcus är från Östhammar. Vi var där i Forsmarks kyrkan som var nästan fullsatt. Många låtar att komma ihåg i huvudet, det blev mima på en som jag glömt texten på. Jag och en till berättade lite om våra liv och ett par sjöng solon, plus att jag läste lite av det jag skrivit om hemlöshet. Det var uppskattat.

Jag var nyklippt och hade ny hårfärg plus en ny tatuering på den ena armen (en döds-kalle som skålar i öl).

Vi fick god mat och kollade

STEFFI (MONACO)

in byn, halva kören hamnade i skoaffären samtidigt. Fick låna pengar till sandaler då jag bara hade ett par hala foppatofflor som jag kunde ha p.g.a. av mina svullna fötter. Jag köpte även en bordslampa på loppis på torget. Vi kom hem en timme senare än sagt men tre vänner och jag fikade ändå på Mc Donalds för lite eftersnack.

Grönan Live

Sveriges längsta festival!

ALICE COOPER
TORSDAG 27/7

BAD RELIGION
TORSDAG 10/8

KORN
TORSDAG 17/8

PATTI SMITH & HER BAND
MÅNDAG 21/8

MAGNUS UGGLA
FREDAG 25/8

GHOST
FREDAG 29/9

Se alla konserter på gronalund.com

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

Abaton
PRODUKTION AB

ALM

bee

ABF

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

**ANDERS
BODIN
FASTIGHETER**

bergkrantzarkitekter

BYGGNADS

**ENERGI
FÖRETAGEN**

EN

Capio Geriatrik

Ersta diakoni

Gröna Lund

Grönsakshallen
Sorunda

Capio Ätstörningscenter

H2M

Capio Maria

f Fastighets

HAMMARBY IF

Acne 艾可尼

APOTEK ICA

BESQAB

CEDERQUIST

frank ADVOKATBYRÅ

Active Catering
SEDAN 1986

AL
ATRIUM LJUNGBERG

Beving

centric

HAMMER & HANBORG

advokatfirman Althin

fonden

BJÖRN AXÉN

**CHINA
TEATERN**

HANSA PROJEKT

advokatfirman sallnäs

BOLIDEN

Colly
ETT FÖRETAG I INGUSTRÄDE

FB
FAMILJEBOSTÄDER

HEBA
FASTIGHETS AB

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

Bonnier
Fastigheter

COPY CONSULT
STOCKHOLM AB

FCG

Hertz

ADVOKATFIRMAN
Thomas Bodström

ashurst

**BO
BY**
BOTKYRKABYGGEN

COWI

FF Profilreklam AB
www.ffprofilreklam.se

W

afa
FÖRSÄKRING

ASSA ABLOY

Brandkontoret
Dokumentation, utvärdering, utredning

Danske Bank

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

Akademikerförbundet SSR

Attendo

bravida
VI GER FASTIGHETER LIV

DANVIKSHEM

Flinks JÄRN

HMXW arkitekter

Akademikernas
a-kassa

Autoexperten

brunnberg&forshed
ARKITEKTKONTOR AB

dina Dina
Försäkringar

Folkhem

**HOTELL
JOURN**
ett tryggt boende

Alfred Berg
1803

AV-HUSET

**Brücke
diakoni**

EM
EINAR MATTSSON

Fora

hiQ

ALLBA

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

BTH BYGG

Electrolux

FOURSIDE

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsforum

FÖLJ OSS PÅ SOCIAL- REALISTISKA MEDIER.

Upptäck Stockholm utan filter @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

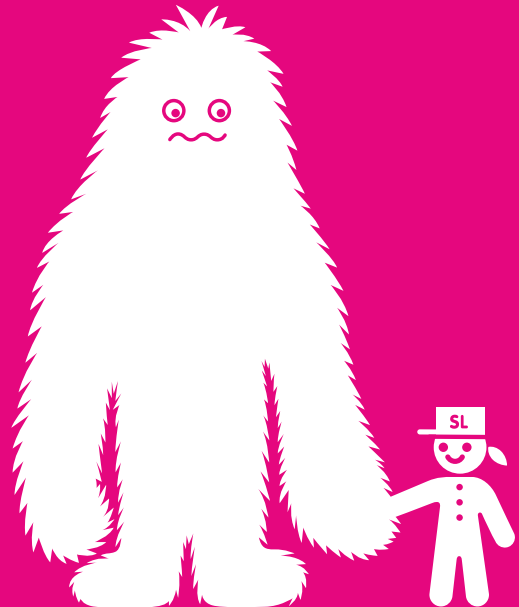

Tips från
SL!

TRYGGARE RESA!

Alla ska känna sig trygga när de reser med oss,
oavsett vem man är, vart man ska eller när man åker.
Därför vill vi uppmärksamma dig på vårt
trygghetsnummer 020-120 25 25.
Trevlig resa!

TILLSAMMANS FUNKAR ALLTSAMMANS!

STOCKHOLMSKRYSSSET

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:

Skivan Ljusglimtar ur RadioSkugga:
Marianne Åberg, Stockholm

Nyckelband:
Ann-Britt Larsson, Falun
Anna-Karin Olsson, Älvsjö

Se förra månadens lösning på sidan 56.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

					GAMMAL SKATT	HIMLA-ALTIARE MED KNÄPPTA HÄNDER	KAN VISSA MAN GER SIN HAND	SLAPPA	VAKT-MÄSTARE INSTRUMENTGUD
Nu är det dags igen! Var i Stockholm springs Midnattsloppet? (1) Loppet genomförs även i Göteborg och Malmö, och sedan 2016 även i en annan nordisk huvudstad. Vilken? (2)					SIKTAR PÅ HJÄRTAT	GÖR BLODET RÖTT OCH HETT	BRUKAR MAN PÅ DET HALA	DROG	
					EN SADAN FLUGA GÖR INGEN SOMMAR PÅ BREV TILL BRITT SPELADE SÄGOMORMOR	PÅ DANSKAK SNÖGUBBARS DÖD		KÄNNER SIG HERRAR I FRACK?	
					SES PÅ POST BALLE-RINA			1	
								BOX GRIPA KUNGA-BARN	
ÄR GRÄNN PÅ VÄGG	BOJA	SAKNAR OUT-BILDAD	MILITÄR-BAS	FAVORITER	TIDIG TV-PROFIL BLÄÖGD		GÖR REGNET NER IBLAND ÄNGEST		
						ÄR I MINDRE SKALA			
FOLLETT			TRALL-ORD		CENTER-PARTI	ROSETT-PARTI FARA			BEGÄR
FÄR MAN MAT FÖR MINSTING	2								HEM-ARBETENA
MJÄLL			LIDER SJÖSJUK			BAND	ÖLBAS		
REV-ÄMNE					VILL EJ TANGO-KÄVALJER? ANGBÄT			EXISTERAR VERDIS SLAVINNA	
PASSE-RAR MÅN IGENOM			LÄGGS VILANDE PÅ HETSA		TORNER-SPELS-VAPEN	RASKENS HUSTRU	TIVEDS-ORT		
					AVLÄGSEN BLOM-STERMAR-KERNA		RIDDAR KÄTOS ÖVERMAN REPAR FRIARE		GRAM-MÄTIK-MÄRKE
BRYTS VID BROTT	BLOMMAR FÖRE SYRE-NERNA ÖVERLÄGE			FÖRSTE MAN HUGGEN HÖG			HALA ACKORD		
SLANT-ARNA						FRÄM-MANDE			
KUTTER									
					MARS I ATEN	LJUS FRÅN LJUS-HUVUD		LÄKKAR-NOVIS	

konstruktör: Marie Pettersson-Engnell Foto: Midnattsloppet Nordic AB © Bonnier Korsord

Namn:

Adress:

Postadress:

Skicka in ifyllt kryss senast 21 augusti till:
Situation Sthlm
Timmermansgatan 38
118 55 Stockholm

REDAKTIONENS
TIPS

MAGNUS SANDERSSON

MARIA HAGSTRÖM

Planet Earth II, avsnitt 6: Cities.

DJURLIV Planet Earth, som brukar skildra livet i de mest svåråtkomliga vildmarkerna, har i den senaste säsongens sista avsnitt sökt sig in i storstäderna. Städer växer trots allt snabbare än någon annan livsmiljö på jorden och djuren måste anpassa sig.

På Mumbais gator rör sig leoparder om nätterna, bland New Yorks skyskraper jagar jaktfalkar och över Rom gör miljoner starrar mäktiga luftdanser. I Jodhpur i Indien snor apor mat från väskor och i Hamar i Etiopien lever lokalbefolkning i harmoni med vilda hyenor.

Men det finns utmaningar och människan kan bygga bort djurens livsmiljö, eller göra tvärtom – skapa stadsmiljöer som är hem för både människa och vilda djur, till exempel den gigantiska trädgården Gardens by the bay i Singapore och vertikal skog på höghus i Milano.

Ken Ring med mycket Bob Marley

REGGAE RAPARTISTEN SLÄPPER ETT REGGAEALBUM. OCH DRIVER REGGAECAFÉ.

DET ÄR MYCKET Bob Marley i 38-åriga Ken Rings liv för närvarande. Han har nyss öppnat Söder Marley Café på Åsögatan och i augusti släpps reggaealbumet *En kärlek*, som har spelats in i Bob Marleys studio Tuff Gong.

– Att få komma till Jamaica, när man aldrig varit i Karibien över huvud taget, var en så stor grej i sig. Du vet, bara att sitta med Bob Marley i lurarna och landa på Kingston Airport var en fet känsla. När vi sen kom till studion var det ännu större. Det var nästan så man gick och tog handen på pianot bara för att Bob Marley hade spelat på det en gång i tiden, säger Ken Ring, som har haft Bob Marleys musik med sig sedan han var liten.

Den som vill höra ett smakprov från Tuff Gong-studion kan bege sig till Åsögatan 144 där reggaen i högtalarna är ett lika självklart inslag som det Bob Marley-brandade kaffet. Den ena väggen i caféet täcks av en stor målning från Bob Marleys mytomspunna Gröna Lund-spelning 1980.

– Caféet går jättebra. Hela grejen

med ett reggaehack där man fokuserar på kvalitetskaffe är nog inte testat tidigare. 90 procent av våra kunder är inte ens reggaeafans utan bara vanligt folk som vill ta en kaffe i en lugn atmosfär och det är där som jag

JAG SOM HAR DAMP LIKSOM, DÅ VILL MAN ÖPPNA FLER STÄLLEN.

känner att vi kan vinna lite mark. På andra kaféer har man satsat mycket på mackor och sånt men det är inte många som har tänkt på vilken vibe man vill ha runt omkring sig när man tar en kaffe. Det ska vara lite tråigt och mörkt, lite som en cigarrhörna för gubbar eller konjaksställen.

Tanken är att Söder Marley Café på Åsögatan ska få efterföljare i Stockholm och hela Sverige. Redan i augusti öppnar ett i Norrköping.

– När man är som jag som har

ADHD liksom, då vill man öppna fler ställen. Tyvärr är inte det enklaste att få tag på en perfekt lokal i Stockholm.

CAFÉER INGICK TIDIGARE inte i konceptet för Marley Brands, som förutom kaffe även saluför hörlurar och högtalare, men nu har det hintats om att det är på gång.

– Tyvärr var jag ju dum som inte tog patent på idén direkt. Jag har ju alltid pratat med Rohan Marley (Bob Marley's son som startade kaffemärket Marley Coffee, reds. anm.) så nu känns det lite som "snatchade han idén eller?" säger Ken Ring utan att se särskilt ledsen ut.

Idéer, energi och produktivitet verkar inte direkt vara någon bristvara i hans liv. Efter skivsläppet och sommarens framträdanden på reggae-festivaler, bland annat i Uppsala 12 augusti, kommer Ken Ring att spela in ett akustiskt album som släpps i vinter och följs av en lång turné.

DAVID BOGERIUS

Paradiso i Kärrtorp

Scenkonstfestivalen Paradiso, på Turteatern och torget i Kärrtorp, arrangeras 4-6 augusti. Gruppen Nanorevolutionen bjuder in publiken till att göra "nanorevolution". Genom sina mobiltelefoner kommer de kunna komma med förslag, uppmaningar och varningar för att påverka skådespelarna. Här visas också bland annat föreställningarna Folkmusikens Beyoncé och marDRÖM-MAR, främst spelad av ensamkommande ungdomar.

Lösning kryss #239

Se förra numrets vinnare på s.55.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	2	3	4	5	6																																														

"Inte en enda låt slipper undan." – Veronica Maggio spelar fem gånger på Mosebacke i augusti.

LYSSNA

"Vikten av att inte krångla till det för mycket."

Jens Lekman

NÄRHET Hans fjärde skiva lät vänta på sig, men när Jens Lekmans *Life Will See You Now* väl kom i våras så tokhyllades den.

I augusti når hans sommarturné Stockholm och Trädgårdsscenen. Sedan debuten 2004 har han gjort allt från små, intima spelningar i folks vardagsrum till stora festivalscener, men vad föredrar han själv?

– Jag tycker om både och, men egentligen föredrar jag de små spelningarna eftersom de eliminerar mycket av det som finns i de stora. Jag kommer närmare publiken, samtidigt blir jag mer nervös när jag spelar för 40 personer istället för 1 000, säger Jens Lekman och tillägger:

– Jag minns första gången jag spelade inför en stor publik, på Hultsfredsfestivalen 2004. Det var som att blicka ut över ett stort hav av kött och kroppar. Jag upplevde nån slags känsla av att vara bortkopplad från det där köttthavet som vajade fram och tillbaka. Men jag vill ju göra lite större spelningar trots allt, det är en förutsättning för att kunna hålla

ELIKA HENRIKSSON

på med det här. Genom åren har jag försökt att hitta sätt att komma nära en stor publik.

Inför varje turné tittar han på en live-dvd med Jonathan Richman.

– Jag vill inte att en konsert ska vara som att gå på bio. Man måste skapa en kommunikation med publiken. Dvd:n påminner mig om vikten av att inte krångla till det för mycket. Själv kan jag fastna i detaljer som; vad ska vi ha för kläder, hur ska övergången mellan låtarna se ut? Jag är en entertainer, på gott och ont.

Själv går han sällan på konserter,

han är "för arbetsskadad" och analyserar mest tekniska detaljer – men en spelning minns han med värme.

– Jag såg Maher Shalal Hash Baz för elva år sedan i Göteborg. Det var ett märkligt ögonblick, eftersom de spelade en låt som jag kände igen. Jag tänkte: "det här måste vara en riktig klassiker". Efter ett tag fattade jag att det var min "Black cab". Det är enda gången jag upplevt min egen musik utifrån utan att förstå att det är min. Jag fick vara utanför musiken en stund, det var ganska magiskt.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Med pianot på tåg-rälsen och Dramaten

PRESSBILD

SOUL I videon till den akustiska versionen av "Thinking of you" sitter artisten Elias och spelar piano på rälsen i en tågtunnel i Årsta. Mitt under inspelningen kom ett tåg farande. Lokföraren fick stoppa på tåget i tid men undrade naturligtvis vad det var frågan om.

– Det var kul. Det blev lite stökigt under några minuter men vi lyckades få hen att backa, i alla fall för en stund, säger 21-åriga Elias Sahlin.

En ny singel, "Hope", släpptes nyligen och ungefär samtidigt blev Elias Sahlin, vars souliga röst sägs "flytta berg och skog", inbjuden att spela på Dramaten. Den 7 november, ett par veckor efter att debutalbumet släpptes, står han på Stora scenen precis som bland andra First Aid Kit och Säkert! gjorde i våras.

– Jag blev ju sjukt glad. Det kändes stort och kul att få den frågan. Jag kommer att spela ny musik till stor del, allt från mitt kommande album, och även använda mig av fler element än bara sång och musik på scenen. Försöka göra det suggestivt men ljusst på samma gång.

För två år sedan fick Elias sitt stora genombrott med debut-singeln "Revolution", en låt om att bryta mot samhällets normer.

DAVID BOGERIUS

Shout Out Louds på hög höjd

HYLLNING Som en försmak till albumreleasen *Ease My Mind* i september har stockholmsbandet Shout Out Louds släppt singeln "Jumbo Jet".

– Tänk på titeln som en hyllning alla flygtekniker. Låt oss aldrig falla från himlen, förklarar sångaren/gitarristen Adam Olenius som nyligen kom över sin flygrädsla.

DAVID BOGERIUS

Värt att lyssna till:

III

Tunga moln

Mindre prog och mer hårdrock än tidigare. Tunga riff, mörka texter och smittande melodier som gjorda för kolsvarta augustinätter.

One More In The Crowd

Thomas Sekelius

Årets Pride-låt är tre dansvänliga och upplyftande minuter. Sekelius lyckas ta steget från Youtube till popscenen.

This Summer

Sigrid Bernsen

Let's Dance-Sigrid överraskar med en peppigt poppig och riktigt snygg kandidat till Årets sommarplåga på dansgolven.

TOLKAR SVENSKA FOLKVISEFAVORITER

My Bubba och Elsa sjunger till ofödda barn

SAMARBETE Den svensk-isländska duon My Bubba har spelat in sina svenska folkvisefavoriter tillsammans med vännen Elsa Håkansson. Albumet släpps 28 augusti och heter *My Bubba & Elsa sjunger visor*. Idén var att göra en skiva "mest till de ofödda barnbarnen", men projektet blev mer ambitiöst när inspelningarna hade startat. En av tolkningarna är Cornelis Vreeswijks "Veronica".

– Cornelis var en mästare när det gäller att ge en sång intimitet utan att det blir cheesy, säger Bubba, som egentligen heter Gudbjörg Tomasdottir. Bandkollegan My Larsdotter håller med:

– Sången låter så enkel och ljuv,

PRESSBILD

men när vi gick djupare in i texten för att översätta den, visade sig en mer komplex historia. Det är inte lätt att förstå Veronica!

DAVID BOGERIUS

VARJE DAG HJÄLPER STOCKHOLMS STADSMISSION BARNFAMILJER MED SÅDANT SOM MÅNGA TAR FÖR GIVET.

Som att ha råd att gå på bio, museum eller badhus. Den här gåvan gör att en familj som lever i utsatthet kan hitta på något roligt tillsammans utanför hemmet. 400 kr räcker exempelvis till en nöjesupplevelse så som att gå på bio, museum eller badhus för en familj.

McDonald's® Södermalm har, tack vare er gäster, redan samlat in nästan 18 000 kr under 2017 till Stockholms Stadsmission. En stor del av detta är genom att samla in era pantburkar. Ett varmt tack för ert fina stöd!

Vill du också vara med och göra skillnad? Läs mer på www.stockholmsstadsmission.se

"Alla ska få gå på fotboll på sitt eget vis." – Ur *Handbok för en supporterkultur där tjejer får plats.*

"Jag har försökt vara trogen Barbros urversion."

Sara Olausson

TECKNAT Barbro Lindgrens bok *Loranga, Masarin och Dartanjang* kallades "banbrytande" när den kom ut 1969. Sedan dess har berättelsen om den charmiga, bångstyriga familjen som lever för dagen, har en giraff på tomten som äter madrasser och fullt med hungriga tigrar i vedbon uppnått klassikerstatus.

Nu kommer serietecknaren Sara Olausson med sin tredje seriebok, utifrån moster Barbro Lindgrens förlaga.

– Jag tror att så många gillar dem för att de gör som de vill, Loranga, Masarin och Dartanjang lever ju närmast i ett eget universum. Jag tror att folk fortfarande läser boken för att den är så bra och att det finns nåt hos den här galna familjen som många känner igen sig i, säger Sara Olausson, som själv kan relatera till pappan Loranga, en man som går klädd i orange morgonrock, har barnasinn

GABRIEL LILJEVAL

intakt och gör sitt bästa för att slippa vara vuxen, i traditionell mening.

– Jag är lite som Loranga, jag vill hellre hitta pengar bakom spisen än att arbeta, säger hon och skrattar.

När Barbro Lindgren skrev boken hämtade hon inspiration från sin egen familj, en familj som Sara Olausson också växt upp med i egenskap av systerdotter. Att omvandla boken till serie har således varit lätt.

– Jag har försökt vara trogen Barbros urversion, men samtidigt mig själv, säger Sara Olausson.

Loranga 3 är den tredje delen i en serie. Det första seriealbumet kom 2012 och tre delar till är planerade. Albumen är fulla av humor, men också färgrika och fantasifulle.

– Eftersom jag tecknat "Loranga" under så lång tid så har berättelsen utvecklats, också rent estetiskt. Det är lite som de första sidorna i Kalle Anka, bilderna har blivit bättre och bättre. Redan inledningsvis visste jag att ville ta in mycket färger i berättelsen, dels för att barnen ska gilla den, men också för att originalberättelsen är så full av färg, säger hon.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Kärlek som aldrig blev av

Helena Looft.

EMMA LOOFT

MINNET Författaren Helena Loofts bok *13 dagar i augusti* utspelar sig på Södermalm i augusti. För att det är en vemodig månad – sommaren håller på att ta slut, kvällarna blir mörkare, hösten närmar sig – och det är en vemodig historia, om en kärlek som aldrig blev.

– Men som ändå finns kvar, i minnet hos huvudpersonen, efter 20 år. Jag har velat utforska minnet, hur man minns, vad man minns, varför vissa händelser stannar och andra bleknar bort, och så detta att man omskapar sitt förflutna hela tiden, gör om det, ändrar färger och förgyller och förvränger och fixar till.

Vad händer under de 13 dagarna?

– En kvinna, 33 år, träffar en man en sen kväll på Kvarnen på Södermalm och blir förälskad. Hon tror, eller inbillar sig, eller hoppas, att det är besvarat, men det blir en kort historia, 13 dagar, sen försvinner mannen abrupt ur hennes liv och hör aldrig av sig igen. Allt hop utspelar sig i augusti 1997, runt Nytorget, på Kristallen, vid Årstaviken, Medis, Skanstull, och det finns ett underliggande socialt perspektiv i texten eftersom det har hänt en del i stadsdelen de senaste 20 åren. Söder har kommit att bli nåt helt annat nu.

MARIA HAGSTRÖM

FRÅN SEKELSKIFTET

Byggmästaren i Stockholm

HISTORIA Isaak Hirsch var en av de ledande byggmästarna i Stockholm kring sekelskiftet 1900. Han såg till att Strandvägen blev en paradgata och uppförde bland annat Kungs-

bropalatset på Vasagatan. Samtidigt gav han alltid en krona till fattiga människor och kom att bli en av Stockholms främsta filantroper.

Anders Johnsons bok *Hela Stockholms Isaak*

Hirsch är, förutom en historia om byggmästaren också en historia om Stockholms omvandling från en stad med utbredd fattigdom till något som började likna en modern storstad.

MARIA HAGSTRÖM

Håll ögonen på:

Den nya dagen gryr.
Karin Boyes författarliv
Johan Svedjedal

En modern ung kvinna, med ett komplicerat liv, som ville leva fullt ut.

Tivoli
P.C. Jersild

Kinesiska investerare har köpt Gröna Lund. Det blir en gated community för seniorer med nöjen och en 100-årsgaranti.

Flyktväg
Torbjörn Flygt

I ett centraleuropeiskt land har regimen stängt gränserna, flyktingar förföljs, och vem hjälper den i nöd?

GOLGATAVANDRING

Konsten att leva

LYRIK Sofia Rapp Johansson hade en tuff uppväxt, där hon slussades mellan olika fosterhem. Hon vanvårdades och har drivit en process mot staten, då hon som är född 1980 inte fick ingå i den stora Vanvårdsutredningen.

I sina böcker använder hon sig av sin historia. Nu kommer den fristående fortsättningen *Golgata*. Det är en *Golgata*vandring och kärleksdikt i ett. En lyrisk monolog om konsten att leva, trots att rösterna i huvudet skriker något annat.

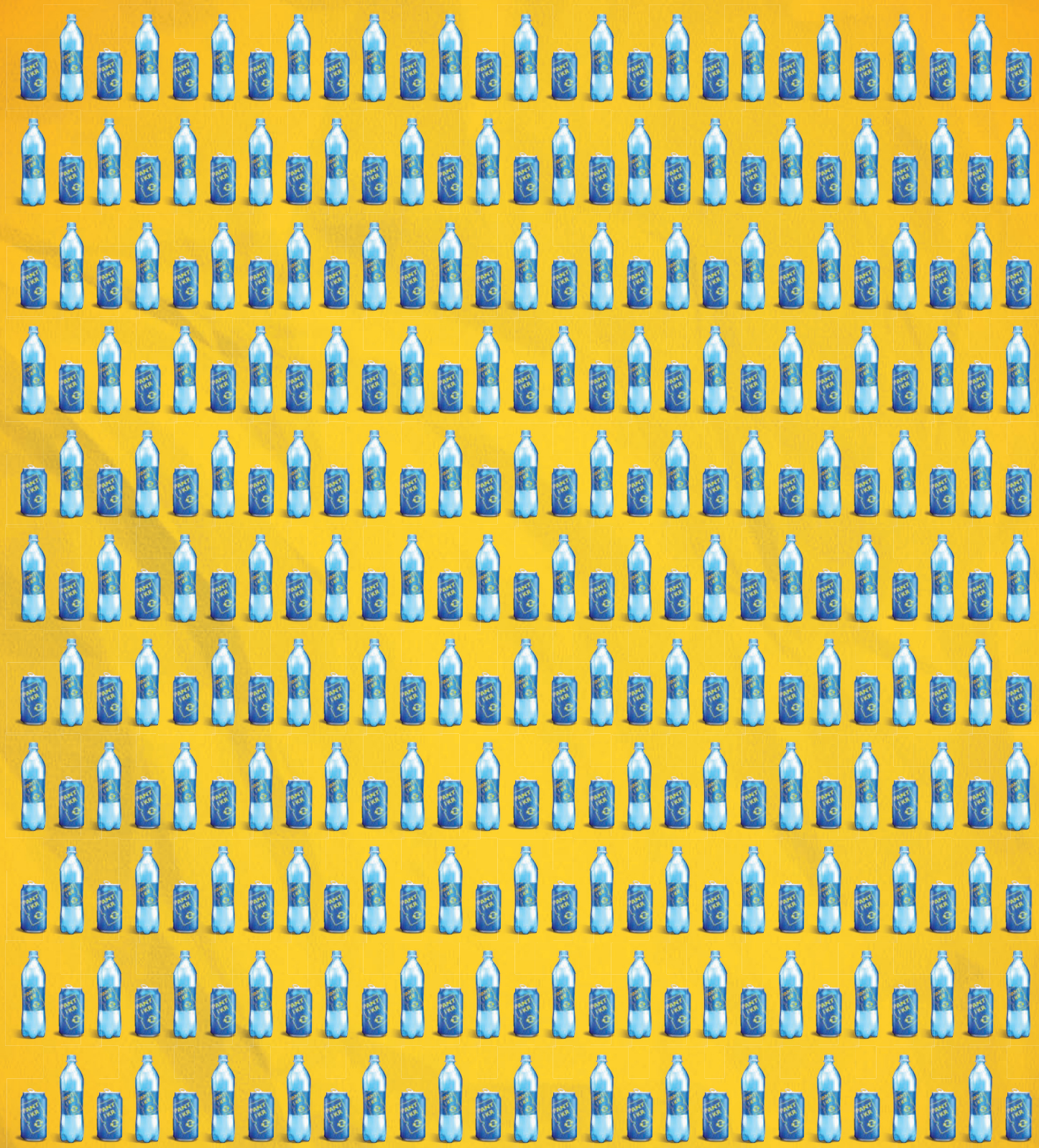
SOFIA SUNDQVIST

MARIA HAGSTRÖM

Bollstabruk till Telefonplan

KLYFTA Mats Jonsson, serietecknaren som gav oss den kultförklarade *Hey Princess*, är tillbaka med ett nytt album. I *Nya Norrland* undersöker han klyftan mellan stad och landsbygd, med sin egen flytt från den döende orten *Bollstabruk* i Ångermanland till det gentrifierade *Telefonplan* som skärningspunkt. Resultatet är både roande och oroande.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. *Tack för att du pantar!*

"När jag är 25, då ska jag göra en långfilm..." – Nikeisha Andersson, 25, som långfilmsdebuterar med *Para Knas*.

TITTA

"Ronnie var ju min Zlatan Ibrahimovic."

Henrik Jansson-Schweizer

DOKUMENTÄR För producenten och manusförfattaren Henrik Jansson-Schweizer är dokumentären *Super-swede* inte bara hans regidebut, det är också en hyllning till hans barndoms-idol formel 1-föraren Ronnie Peterson.

– Vi har arbetat med dokumentären i två år, men man skulle kunna säga att jag har levat med projektet i 39 år. Jag var nio år 1978 när jag tittade på tv och såg starten på Monza-banan med kraschen och eldklotet och Jan Svanlunds röst som säger att det är Ronnie Petersons bil som brinner. Jag blev alldeles iskall när jag såg de dramatiska bilderna, hur han drogs ut ur bilen, men också att han vinkade från baren. Han hade klarat sig. Men när jag dagen därpå såg tidningsrubrikerna "Ronnie död" rasade hela världen samman, han var ju min Zlatan Ibrahimovic. I den vevan hade jag sett *Bröderna Lejonhjärta* på bio och var väldigt fascinerad av den, jag hade börjat förstå perspektivet av döden, det definitiva. Det har följt mig hela livet.

I filmen medverkar Ronnies dotter Nina Kennedy, hur gick det till?

– Filmens producent, Mia Sohlman,

PRESSBILD

kontaktade Nina, som var väldigt försiktig i början. Hon har haft lite otur med media. Men vi sa att vi är filmskapare och vill göra en fantastisk film om Ronnie och hennes mamma

Henrik Jansson-Schweizer.

CHRISTOFFER EDLUND

Barbro. Det tyckte hon om och började berätta mer privat om sitt förhållningssätt till dem. Jag blev väldigt gripen när hon sa att det enda minne hon har av honom är när han står och torkar sig med en frottéhandduk. Då kände jag, det är så vi ska berätta historien, jag ska berätta den för Nina. Jag ska ge henne berättelsen om sin mamma och pappa. Det gillade hon.

Vad har varit den största utmaningen i projektet?

– Det har nog varit tonträffen i filmen. Ansvar att berätta den här historien, att man träffar rätt hos publiken. Jag tycker att vi har lyckats med det, och en stor hjälp har vi bland annat haft av manusförfattaren Morgan Jensens gedigna arbete, men också av Matti Byes mästerliga musik.

Hur tror du folk minns Ronnie i dag?

– De som är födda på åttiotalet och framåt känner inte till honom så väl. Men när man visar filmen så har de blivit fascinerade över tiden, livsstilen, att de var som moderna gladiatorer som tävlade på liv och död på banan och utanför banan var de bästa kompisar, skaffade sig polisonger och tjejer, det var en hel cirkus. När man ser det tror jag man blir hooked på epoken.

HENRIK EMILSON

Musikal i fablernas köpcentrum

PRESSBILD

DOCKOR Under sommaren har den uppmärksamma kunnat se kulisserna från Niki Lindroth von Bahrs kortfilm *Min börda* i montern på Odenplans tunnelbaneperrong. Filmen är gjord med djurdockor och stopmotion-teknik och dekoren är detaljrik. Filmen, som är en musikal, har tävlat i Cannes och vann nyligen första pris på filmfestivalen i Annecy.

– Jag älskade musikalerna som lita och ville göra en hyllning till genren. Men jag ville ha ett tema som stod i kontrast till den glansiga musikalinramningen. Jag var dels intresserad av låglönearbete och poänglöst arbete som många upplever, dels var jag fascinerad av den typen av handelsplatser som filmen utspelar sig på. Ett slags icke-ställe längs motorvägen med stormarknad och hamburgerrestaurang. Om de anonyma låglönearbetarna där var med i en musikal, vad skulle de då sjunga om? Det blev en kombination av existentiell ångest och steppdans.

Det tar tid att göra stop motion film där en docka rör sig lite för varje filmruta, hur lång tid tog det?

– Filmen tog två år att göra, bara en minut steppdans som rätorna gör tog åtta veckor att filma, säger Niki Lindroth von Bahr.

Min börda visas på bio i höst.

HENRIK EMILSON

618 minuter om Jordbrobarnen

STREAMAT Fortfarande semester? Dåligt väder? Nu finns samtliga filmer i Rainer Hartlebs unika dokumentärserie *Jordbrosviten* tillgängliga på nätet. Regissören började filma en skolklass i Jordbro och har sedan följt dem i 40 år. Det är sju filmer som spänner mellan åren 1972 och 2014, totalt 618 minuter film.

HENRIK EMILSSON

NATTBARN PÅ SVT

Tecknad serie blir film

TONÅR Hanna Gustafssons August-nominerade serieroman *Nattbarn*, om den uttråkade och internetberoende tonåringen Iggy, har blivit till film. Den är skriven och regisserad av Sanna Lenken som tidigare belönats med Kristallbjörnen i Berlin för filmen *Min*

NATTBARN FILM

Minni Cyan (Iggy) och regissör Sanna Lenken.

lilla syster. Den 9 augusti visas filmen i SVT 2.

– Jag älskar huvudpersonen Iggy. Hon är 14 år, kåt, sur, påträngande, lite ofräsch och alldeles underbar. Jag kände igen mig i henne och tyckte att hon behövdes på filmduken, säger regissören Sanna Lenken.

Filmen är bland annat inspelad i Bredäng och Axelsberg.

– Jag ville ändra från serien och förlägga filmen i förorten, långt från nyrenoverade lägenheter och vita väggar. Jag hoppas att det känns att det är Stockholm, men det är kanske en annan sida än vi är vana att se.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Titta extra på:

Hieronymus Bosch på bio
Den 21 augusti kan du se den märkliga och skrämmande retrospektiva utställningen *Het Noordbrabants Museum* på Bio Rio.

Mina drömmars stad
Cinamateket öppnar åter i augusti efter sommaruppehållet och programmet inleds med Ingvar Skogsbjergs Stockholmsklassiker.

Sound of Music Sing along
Den 20 augusti visas musikalen som en del av kulturkalaset *Brofäst* -en, utomhus under Liljeholmsbron. Publiken uppmuntras att stämma upp till allsång under musikalen.

HANNA REUTERWALD

Intim livemusik på Hellstens Glashus

KVALITET Stockholm har fått en ny scen för livemusik i Hellstens Glashus på Wollmar Yxkullsgatan 13. Glashuset WY13 är namnet och förebilden är livescenerna på Lower East Side i New York där stora artister kan göra intima spelningar inför en mindre publik.

– Jag har upplevt att det saknas en scen som verkar för livemusik av hög kvalitet i Stockholm, säger musikbokaren Jade Eil.

I augusti uppträder bland annat Hanna Turi och Annika Törnqvist tillsammans med Daniel Karlsson.

– När jag bokar tänker jag på kvalitativ originalmusik som kanske ännu inte nått den stora massan, men också på mer kända namn som kan dela ny musik i avskalad version i ett tidigt skede, säger Jade Eil.

DAVID BOGERIUS

Jazz i Vitabergsparken

JUBILEUM 1977 tog Föreningen Sveriges Jazzmusiker över kontraktet på diskoteket Fasching på Kungsgatan. Under 40 år har jazz-eliten spelat på klubben. Nu firas jubileet med två kvällar, 19 och 20 augusti, på Parkteatern i Vitabergsparken, med några av Sveriges största jazznamn.

MARIA HAGSTRÖM

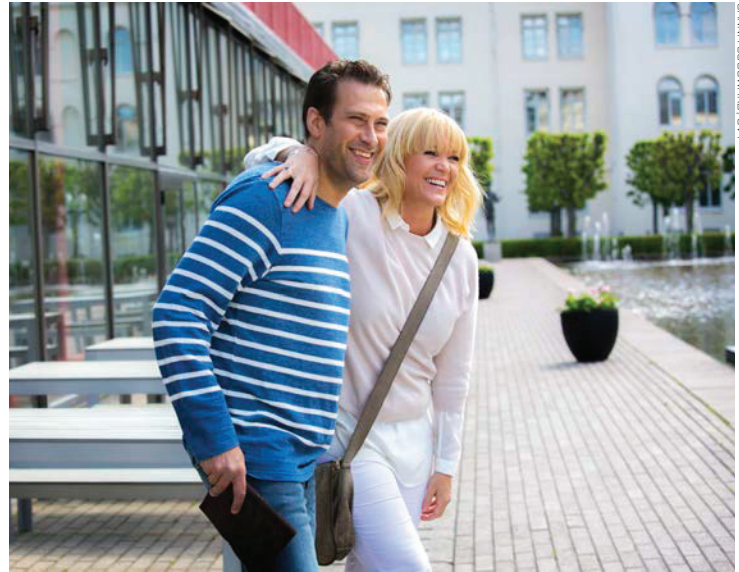
"Det har saknats en pusselbit i deras liv."

Kattis Ahlström

ARV Varje år dör cirka 600 personer i Sverige till synes helt ensamma utan några arvingar. Men i många fall kan det finnas närstående som den avlidne har tappat kontakten med. Svenska myndigheter ska söka upp dem, men lyckas inte alltid så bra. Nu tar Kattis Ahlström och Niklas Källner på sig det uppdraget i tv-serien *Arvinge okänd*, som har premiär 24 augusti i SVT1.

– Det blir historier om människoöden. Människor har kommit ifrån varandra av olika skäl. Det blir också tidsdokument, när det är närmare som flytt till Sverige under en viss tid. Vi har hamnat i Ungern, Polen och Moçambique, ibland i märkliga miljöer som i iskyla på fattig rysk landsbygd, säger Kattis Ahlström.

De avlidna kan vara människor

SANNA SJÖSWÄRD SVT

som flytt krig och förföljelse, levtt i utanförskap, drabbats av sjukdom eller försökt lämna en komplicerad tillvaro bakom sig.

– Ett program handlar om en son och en pappa som kom ifrån varandra för länge sen. De har inte vågat leta upp och ta kontakt med varandra. Det är väldigt drabbande. Det har påverkat mig att se hur sårbara vi är, hur rädda

vi är och hur fel det kan gå i relationer, säger Kattis Ahlström.

Att det finns ett arv att hämta ut, ibland mycket pengar, är inte främsta fokus för arvingarna.

– Relationer mellan människor betyder mer. Det är tydligt att det har saknats en pusselbit i deras liv. Alla människor har rätt till sin historia.

MARIA HAGSTRÖM

Familjerestaurang och boule i Bagis

MÖTEN På Rusthållarvägen 52 i Bagarmossen fanns länge en populär kiosk från femtiotalet. Det har till och med skrivits 14 barnböcker om den: *Kioskdeckare Kalle Skavank*. Men för något år sedan stängde kiosken. Nu ska Sam Egag göra om den.

– Mina kompisar tyckte jag var

galen som sålde lägenheten och köpte en ruttan kiosk, säger Sam Egag som tidigare jobbat som behandlingsassistent och journalist.

Där ska han skapa ett levande familjerestaurang-koncept med en uteservering, boulebana och pingisbord, en mötesplats där människor i

området kan träffas.

– Varför ska folk i orten alltid åka in till stan för bra mat och trevlig upplevelse?

Restaurangen Chirashi planeras öppna i augusti, med asiatisk fusionmeny men också hembakat och glass.

MARIA HAGSTRÖM

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

DÅTID STHLM AUGUSTI 1963

STOCKHOLM HAR 19 bad, elva strandbad och åtta bassängbad. De sanitära förhållandena vid baden är dåliga, toaletter saknas, torrass underhålls inte och besökarna skräpar ner på baden. Situationen är alarmerande, enligt Stockholms idrotts- och fritidsnämnd.

27-årige Robert Hansson sitter och läser kvällstidningen i sin mammas kök på Reimersholme då rappningen från kökstaket faller ner över honom. Det är andra gången delar av taket fallit ner över någon i familjen.

Harry Kempf, fotograf från Håselby Strand, blir hjälte på den italienska badorten Rimini, då han räddar en fransk turist från att drunkna med hjälp av mun-mot-mun-metoden.

En 50-årig man hittas död i sin lägenhet på Hammarbyhöjden efter att portvakten gått in i lägenheten då grannar klagat över besvärande lukt. Polisen misstänker mord.

Stort räddningspådrag i Albysjön efter att grannar hört skrik. En man i 40-årsåldern räddas senare i land.

Sven Olof Sjödelius vinner Kungsholmen runt för enmanskajak på 39.26, bästa tiden på 30 år.

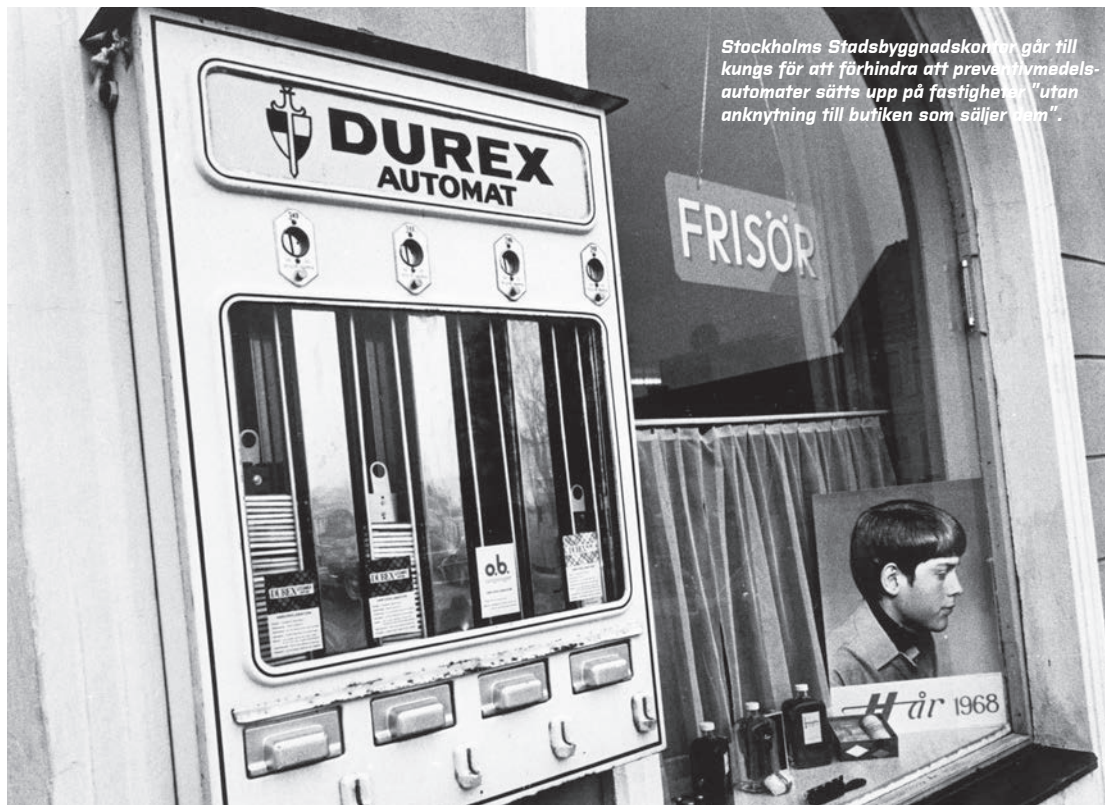
Styresmannen meddelar att besöksförbudet vid Nackas Lasarett upphävs från 6 augusti. Besökstiderna hos inläggande patienter är 13.00-14.00 samt 17.30-18.30.

De Ensammas Förening erbjuder Mänsketur med Aga 3 – dans ombord och servering. Avresa från Nybrokajen. Föranmälan krävs.

ETT SYSKONPAR, TRE och fem år gamla, kommer ensamma hand i hand och knackar på dörren till Vällingby polisstation. Deras föräldrar är försvunna och kan identifieras först efter ett tv-inslag. Polisen saknar ledtrådar och tips om vad som kan ha hänt föräldrarna.

Fru Evdokia Astacheff-Obolensky avlider lördagen 3 augusti. Sörjs av syskonen och Furst Obolensky.

Den 1 augusti inleds arbetet på Vägverket med högertrafikomlägg-

Stockholms Stadsbyggnadskontoret går till kungens för att förhindra att preventivmedelsautomater sätts upp på fastigheter "utan anknytning till butiken som säljer dem".

ULF STRÄLHUS

ningen, planerad att ske om fyra år.

Sexåriga Berit Glesing hittas mördad i Vitabergsparken.

Fastighetskontoret ska skapa bättre ordning på rivningarna i staden med ett femårigt rivnings- och

tioner är larmade.

Ska man röka ska man, enligt annons i kvällspressen, röka Borkum Riff i långpipa – då blir röken sval, doftar gott och sårar inte.

POLISEN VARNAR FÖR ATT PLASTPÅSAR KAN VARA LIVSFARLIGA FÖR SMÅ BARN.

uthyrningsprogram.

Boxningsvärldsmästaren Sonny Liston tränar och går uppvisningsronder mot sina sparringpartners på Stora Scenen på Gröna Lund.

Tavelstöld på Nationalmuseum, ett gossporträtt i olja av en elev till holländske 1600-talsmästaren Frans Hals den äldre, stjäls strax före stängning. Flygplatser och gränssta-

100 FAMILJER TVINGAS flytta från ett 33 år gammalt hus – fullt modernt – i hörnet Borgargatan/Brännkyrkagatan: "Obegripligt. Skandal", säger de boende.

Stockholms Stadsbyggnadskontoret går till kungens för att förhindra att preventivmedelsautomater sätts upp på fastigheter "utan anknytning till butiken som säljer dem".

Spiondömde översten Stig Wennerströms städhjälp, fru Carin Rosén, träder fram i tidskriften Idun/ Veckojournalen och berättar hur hon avslöjade honom.

Alvar Thorson, NTF, är tydlig i sin uppmaning – när bilen rullar ska den ha minst halvljus.

Polisen varnar för att plastpåsar kan vara livsfarliga för små barn. De senaste åren har 16 barn under ett år avlidit i samband med lek med plastpåsar. Extra farlig anses plasten som sitter runt plagg som återkommer från tvätterier vara.

Dyksåsongen vid Vasas förläsningsplats avslutas. 1 000 föremål från platsen kring aktern har tagits upp, bland annat 250 skulpturer. Delar av fynden visas på Vasamuseet.

Någon har hållit tvättmedel i fontänen vid Brantingstatyn vid Norra Bantorget.

ULF STOLT

AUG

1993 Flygplanet JAS 39 Gripen havererar i det gamla stenbrottet på Långholmen i samband med en flyguppvisning under Vattenfestivalen. Ingen omkommer.

2004 Sveriges folkmängd passerar 9 miljoner människor. I tätorten Stockholm bor, enligt SCB, vid den tiden närmare 1.3 miljoner människor.

1966 Essingeleden öppnas. Den är Sveriges mest trafikerade väg. Sju namngivna broar och viadukter finns utmed sträckan. Längst är Karlbergsbron.

BRILJANT:

Kräftkokare

.....
Anders Pihl, 63 år från Handen, står i köket på Göta Fisk och kokar kräftor. Som han gjort i 50 år. Enligt samma recept.
.....

– **JAG KOKAR UPP** vattnet med krondill, salt och socker. Ska man äta dem direkt ska det vara 35–38 gram salt per liter vatten, ska man lagra dem ska det vara 40–45 gram salt per liter. Sen ska de sjuda i åtta minuter, inte stormkoka. Och så öser jag på massor med krondill. Bara kronorna, inga stjälkar. När de kokat sina åtta minuter ställer jag kastrullen i ett kallbad så att kokningen stannar av. De får kallna i sitt spad och man ska absolut inte sticka fingrarna i ljummet spad. Det är noga med hygien när det gäller skaldjur, man kan bli väldigt dålig i kistan annars.

– Alla kräftor vi säljer kokar jag i det lilla köket i butiken. Det är trångt, men drar jag in magen så går det. Vi har haft butiken i 50 år i familjen, men butiken har funnits här på Götgatan ända sen 1932.

– Förr när vi hade flodkräftorna var premiären för kräftfisket sjunde augusti. Då var det lite som när bolaget släppte Beaujolais Nouveau en gång i tiden, det var kö utanför långt innan vi öppnade. Och jag gillar det där med säsong. Men vi kompromissar lite nu och börjar sälja kräftor sista veckan i juli.

– Vi har många stammissar som kommer tillbaka år från år. De är uppväxta med vår smaksättning på kräftor. Visst kan man ha både porter och kummin i när man kokar kräftor, men jag har samma recept som för 50 år sedan.

– Jag har kokat kräftor i 50 år nu. Det blir väl mellan 50 och 60 kilo varje säsong. Och jag går igenom alla kräftor innan kokningen så att ingen är död. Eller att skölden börjat släppa mot stjärten. Då är de dåliga och kan förstöra ett helt kok.

– Självklart kåkar jag kräftor, de små som har mycket smör kvar under skölden är bäst.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

**NU ÄR DET
MATCHDAGS!**

SÄKRA DIN PLATS!

**HAMMARBY-HÄCKEN SÖNDAG 6:E AUGUSTI, KL. 15:00
PÅ TELE2 ARENA. KÖP BILJETT PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE**

**HAMMARBY
FOTBOLL**

PÅ HÖRNET:

Ringvägen/Grindsgatan

"Jag kommer precis från salongen, Urban Hair, en afrosalong."

NAMN: Azeb Ghirmai

YRKE: Personlig assistent och snart indoor walking-instruktör

ÅLDER: 38 år

BOR: Husby

Var har du varit?

– Jag kommer precis från salongen Urban Hair, en afrosalong. Jag har jättekulligt och tjockt hår, men nu har jag gjort behandlingar som gör det mer lättskött. Och så har jag klippt mig förstås.

Vad ska du göra nu?

– Åka hem och sova. Jag sov bara tre timmar i natt, för min pojkvåns grannar i Vällingby levde nattliv på balkongen. Kanske har de semester.

Hur spenderar du själv sommaren?

– Om det är fint här hemma i Sverige är jag här hela tiden, annars åker jag bort nånstans. Jag cyklar, tränar och älskar att vara ute i naturen.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

Foto: Erika Larsen. @People of the Horse, Katie and Olsson, Umattila, Nez Perce, Coyuse.

Like a Horse

Samlingsutställning på Fotografiska

Hästens och människans relation är lika mångfacetterad som den är fascinerande och uråldrig. I utställningen *Like a Horse* medverkar ett 30-tal fotografer som med hästen som gemensam nämnare speglar människans relation till detta kraftfulla, spirituella, kitschigt vackra och hårt arbetande djur. I utställningen samsas humor med sensualism och arbetsvardag med glamour och kraft.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

UTSTÄLLNINGSPARTNER

PARTNERS

